

MALÍNSKÉ NOVINY

81. výročí vypálení Českého Malína na Volyni

V sobotu dne 13. července 2024 od 11 hod. si připomeneme již 81. výročí smutné události – vypálení Českého Malína na Volyni.

Pietní vzpomínka se uskuteční na náměstí před obecním úřadem u památníku obětí v Novém Malíně za účasti pamětníků tragické události, potomků obětí této tragédie, jakož i za účasti Armá-

dy České republiky a zástupců veřejného a spolkového života naší republiky.

V rámci již tradičního průběhu pietní vzpomínky, zahájené kladením věnců, zazní i recitace básně s volyňskou tematikou. Po oficiální části pietní vzpomínky bude následovat bohoslužba pravoslavné církve, při které bude vzpomenuťo všech 374 jmen obětí této tragédie.

V rámci pietní vzpomínky bude připraven v budově obecního úřadu doprovodný kulturní program včetně malého občerstvení pro účastníky pietní vzpomínky.

Zveme touto cestou naše občany k účasti na této pietní vzpomínce.

Mgr. Marek Štencl, starosta

INICIATIVA
PRO PODPORU VYPÁLENÝCH OBČÍ

ČESKÝ MALÍN

Obec Nový Malín, INICIATIVA pro podporu vypálených obcí a Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel
Vás zvou

na PIETNÍ VZPOMÍNKU K 81. VÝROČÍ VYPÁLENÍ
OBCE ČESKÝ MALÍN NA VOLYNI,
která se koná v sobotu 13. července 2024
u památníku obětí v Novém Malíně od 11 hodin

- 10.30-11.00 příjezd hostů
- 11.00-11.30 kladení věnců
- 11.30-11.35 přivítání účastníků starostou obce
- 11.35-11.40 hlavní projev
- 11.40-11.45 recitace básně
- 11.45-11.50 ukončení pietní vzpomínky
- 11.50-12.20 panychida za oběti tragédie

Doprovodný program

Výstava s volyňskou tematikou, prezentace filmových a zvukových nahrávek v budově OÚ Nový Malín.

Prohlášení zastupitelů koalice – Nestraníci, KDU-ČSL a Nezávislá volba

Na konci dubna letošního roku požádali členové opoziční Perspektivy pro Nový Malín starostu obce o svolání zastupitelstva, aniž by uvedli konkrétní body, které by měly být předmětem jednání. Starosta obce, v souladu se zákonem, svolal veřejné zasedání zastupitelstva obce na pondělí 20. 5. 2024. Ani při schvalování programu na začátku samotného zasedání členové Perspektivy nenavrhli žádný bod k zařazení do programu ZO. Všichni přítomní byli tedy až v bodě diskuse svědky nečekaného odvolání Lenky Tylové jako místostarostky, a Jana Švába z rady obce s tím, že novým místostarostou obce byl následně zvolen Ing. Petr Kuba a dalším radním pan Ing. Pavel Boucký.

Tento krok byl odhlasován na základě dohody výše uvedené „Perspektivy“, trvalých kritiků současného vedení obce, s bývalým starostou panem Josefem Minářem. Ten je členem zastupitelstva za volební stranu KDU-ČSL. Je tedy také tím, kdo si s námi po volbách

v roce 2022 dohodl koaliční spolupráci, na základě které jsme přijali mnoho důležitých rozhodnutí týkajících se života obce. Některé záležitosti navazovaly v mnohém na kroky předchozího vedení a pan Minář se na nich podílel i nyní jako člen rady obce.

O to více je pro nás nepochopitelné, že k odvolání členů rady přispěl pan Minář svým hlasem bez toho, že by nás jakkoliv informoval o své nespokojenosti nebo si chtěl vysvětlit se svými kolegy svůj zamýšlený postup. Doposud jsme si při pravidelných společných setkáních věci vždy říkali a vysvětlovali.

Je rovněž namístě sdělit, že pan Minář nám nebyl schopen svůj krok nějak racionálně zdůvodnit ani následně. Hlasoval pro odvolání členů rady na základě překvapivé domluvy s těmi, kteří ho v minulosti podobně jako celé vedení obce neustále dehonestovali a poukazovali na jeho údajně špatnou, až škodlivou práci pro obec.

Tato nestandardní situace nás vedla k různým úvahám, jak dále postupovat a jak vůbec bude rozhodování o důležitých záležitostech obce nyní vypadat. Ostatně tuto skutečnost ukáží nejbližší týdny a měsíce.

V práci pro obec budeme pokračovat i v těchto, poněkud změněných, podmínkách. A vzhledem k rozpracovanosti mnoha záměrů, i jeho osobnímu přístupu k práci pro obec a výkonu své funkce, podporujeme i nadále starostu obce Mgr. Marka Štencla.

Za Nestraníky:

Lenka Tylová,

Jan Šváb,

Zdeněk Štěpán,

Marcela Budinová

Za KDU-ČSL:

Jana Švábová

Za Nezávislou volbu:

Josef Ostravský

Vyjádření starosty obce Mgr. Marka Štencla

K výše uvedenému prohlášení mých kolegů bych jen rád dodal, že stejně jako oni i já respektuji většinové rozhodování při všech hlasováních.

Události proběhlé na květnovém zastupitelstvu mají však pro mne i rozměr osobní a rozměr očekávaného slušného lidského chování. V tomto smyslu tedy některé skutečnosti, které se staly, nepřijímám a přijmout nemohu. Zejména se jedná o doslova zbabělý způsob opoziční Perspektivy a pana Mináře, jakým provedli odvolání Lenky Tylové a Jana Švába z rady obce a následné zvolení nového místostarosty obce Petra Kuby a dalšího radního Pavla Bouckého. Perspektiva se vždy dovolává dodržování zákona o obcích, práv a povinností zastupitele, chce schvalovat „Etický kodex zastupitele“. V daném případě však takto postupováno nebylo. Ust. § 94 odst. 2 zákona o obcích umožňuje zařadit ná-

vrhy přednesené v průběhu zasedání zastupitelstva obce na program jeho jednání, pokud o tom rozhodne zastupitelstvo. Proto i na začátku každého veřejného zasedání zastupitelstva obce jsou zastupitelé dotazováni, zda mají nějaký bod na projednání a zařazení do programu příslušného ZO. Na květnovém zasedání zastupitelstva obce však až v rámci diskuse byl ze strany zastupitele Miroslava Vinklera vznesen návrh na odvolání dvou výše zmíněných členů rady a následně i návrhy na volbu nových členů rady. Byť není takové jednání protiprávní, i Ústavní soud České republiky konstatoval, že v případě závažných bodů programu, jakým nesporně odvolání dosavadní místostarostky (resp. člena rady) a volba nového místostarosty (resp. nového člena rady) je, by nepochybně mělo být ustanovení § 94 odst. 2 zákona o obcích v praxi využíváno zdrženlivým

a uváženým způsobem, nevzbuzujícím podezření o jejich účelovém předkládání tzv. „na poslední chvíli“, a to právě z důvodu transparentnosti jednání řádně zvolených zástupců občanů obce a možnosti omezené účasti občanů při projednávání takto ad hoc vznesených návrhů. Můj vlastní závěr z celé věci je ten, že těmto lidem nelze věřit.

Jako starosta obce ve své funkci zůstávám výhradně kvůli kontinuitě toho, o co jsem se vždy snažil a kvůli občanům, kteří mne v roce 2022 volili a kteří mi i nyní vyjádřili svou podporu. Budu i nadále svým kolegům předkládat své návrhy tak, aby byly výhodné pro obec a její obyvatele, pro budoucnost místa, kde společně rádi žijeme.

Mgr. Marek Štencl,

starosta

Mých 9 let v roli místostarostky obce

Místostarostkou jsem byla od roku 2016, zastupitelkou jsem již 14 let. Za tu dobu, ať s panem Minářem, nebo se starostou Markem Štenclem, jsme v obci udělali podle mého názoru spoustu dobrých věcí – vybudovali cyklostezku, jednotlivé lokality, kde žije spousta spokojených lidí, vystavěli jsme vlastní ČOV v Malíně i v Mladoňově, přistavěli několik pavilónů základní školy, opravili snad všechny budovy v obci mimo márnici. Jsem ráda za to, že jsem byla u toho, kdy jsme s knihovnicí Mirkou rozjížděly nové kulturní akce, které dnes už můžeme nazvat tradičními - hody v Novém Malíně, adventní koncerty, čarodějnice atd. Mám radost z toho, že jsem byla i u toho, že jsme „vypiplali“ školu v přírodě - ÚEV v Mladoňově. V současnosti je tam 9 zaměstnanců, vaříme pro klienty, ale i pro důchodce. ÚEV má vysokou prestiž, to vidíme z ohlasů spokojených návštěvníků. Argument, který uvedli zastupitelé Perspektivy a pan Minář při mém odvolání, že jsem „finančně negramotná, zadlužuji obec a nerozumím ekonomice“, není na místě. Během 20 let, co jsem účetní obecní společnosti Provozní Nový Malín s.r.o., byla společnost ve ztrátě pouze 2x, a to tehdy, když se pořizoval větší investiční majetek. Za poslední roky se podařilo realizovat velké investice – rekonstrukce Sokolovny, nový pavilon v areálu školy, rekonstrukce budovy HOLBA a vznik 14 nových bytů, rekonstrukce budovy zdravotního střediska apod., čímž byl majetek obce navýšen řádově o stovky milionů korun

českých. Celkové úvěry obce jsou jen ve výši 41 mil. Kč.

S panem Minářem jsem na Provozní NM spolupracovala od roku 2004 jako účetní a společnost v té době měla 8 zaměstnanců. Během následujících let se obecní společnost rozrostla a je pro obec přínosem. Pan Minář jako jednatel skončil na Provozní NM v r. 2018, ještě několik let pomáhal s provozem vodovodu. Spolupráci definitivně ukončil, když z obecní firmy odešel jeho syn, který pracoval jako vodohospodář. Po dokončení VŠ, kterou studoval při zaměstnání, a Provozní Nový Malín ho ve studiu podporovala, vyhrál výběrové řízení a stal se zaměstnancem VHZ Šumperk. Jeho krok jsem chápala, protože má rodinu, a nabídnutá mzda se nedala srovnat s tím, co jsme mu mohli nabídnout my, v obecní společnosti. V té době mi pan Minář řekl, že dosáhne mého odvolání. Stalo se tak, umím se s tím smířit, ale mrzí mě, že odvoláním i Honzy Švába, dostal vedení obce do patové situace. Porušil tak koaliční dohodu, nehledě na způsob provedení tohoto odvolání.

Opozice nám opakovaně předkládá, že nákup bývalého areálu dřevoskladu, za částku 41,4 mil. Kč, je chybnou investicí. S tímto jejich názorem rozhodně nesouhlasím. Celý areál je určen dle územního plánu obce k průmyslovému využití, kupní cena dle znaleckého posudku odpovídá rozloze a vybavení areálu (zpevněné plochy včetně jejich odvodnění, budovy, vodovodní přípojka, vlastní trafostanice apod.). Výhodou areálu je jeho přístupnost ze strany železnice - je zde vybudovaná kusá kolej. Jde o strategický pozemek, který bude obecní společnost splácet 20 roků, protože si na nákup vzala úvěr. Pozemek nakoupila obecní firma, která je ze 100 % vlastněna obcí. Mimochodem, pro byl i pan Minář, kte-

rý teď ale hovoří jinak, hovoří o špatném hospodaření obce a Provozní NM. Nebo byste radši chtěli, aby vám denně kolem školky, školy a vašich domovů jezdilo desítky kamionů a nákladních aut? Neshledávám nic špatného na tom, že sama obec určí, jak bude areál využíván, a předejde tomu, že tam budou velkokapacitní sklady, po kterých je pořád poptávka. A kdyby náhodou, pozemek se dá vždy prodat, ale to není rozumný a odpovědný přístup.

Zmínila jsem i ÚEV v Mladoňově - škole v přírodě, která funguje od roku 2015, její roční obrát činil za loňský rok cca 6,6 mil. Kč, a to i díky vybudované vývažovně. Věděli jsme již při jejím založení, že školu bude potřeba dotovat obcí (věděl to i pan Minář, tehdejší starosta). Obec školu podporuje ročně ze svého rozpočtu částkou 1,8 mil. Kč, jedná se o finance především na pedagogickou činnost. Je vhodné mít srovnatelné ceny, např. jednodenních výukových programů pro děti z okolních mateřských a základních škol, s Vilou Doris se Švagrovem a Sluňákovem. I toto je věc, na kterou má opozice doposud jiný názor.

Stejně tak opozice doposud nesouhlasí s tím, že Provozní NM, na základě uzavřené smlouvy s obcí, vykonává většinu prací pro obec – jsme takové komunální stavební středisko obce. Mít tu výhodu, že na každou práci nemusíme dělat výběrové řízení, je k nezaplacení, to jistě každý pochopí.

Již osm let organizuji obecní prázdninovou školku, pomáhám s přípravou a organizací kulturních akcí v obci. V Mladoňově pomáhám dnes spíš už jen radou. Vše dělám ráda a budu dělat dál, aby se nám tady dobře a spokojeně žilo.

Lenka Tylová, zastupitelka obce

Co se vlastně stalo na květnovém veřejném zasedání zastupitelstva obce?

12. veřejné zasedání zastupitelstva obce Nový Malín konané dne 20. května přineslo určitou dávku vzruchu a změny do jinak zaběhlých zvyklostí místní obecní politiky. Pro mnohé zcela nečekaně došlo k odvolání místostarostky Lenky Tylové a člena rady obce Bc. Jana Švába. Nově do pozice místostarosty zastupitelstvo zvolilo Ing. Petra Kubu a do pozice člena rady obce Ing. Pavla Bouckého,

kteřý byl současně pověřen dohledem nad hospodařením Provozní Nový Malín s.r.o. Celou změnu umožnil hlas pana Josefa Mináře, který doplnil potřebnou osmičku hlasů pro tyto změny.

Tímto krokem vstoupily také opoziční subjekty do rady obce úměrně zastoupení v zastupitelstvu. Určitě probíhá mnoho polemik o tom, proč k tomu došlo, co to znamená a co od toho čekat.

V každém případě v rámci hlasování zastupitelstva každý zastupitel může hlasovat a hlasuje za sebe a dle svého vlastního názoru a uvážení, což se také stalo. Pan Minář má zcela jistě ke svému postoji své důvody a je asi bezpředmětné to jakýmkoli způsobem zpochybňovat. Byl narušen po volbách uplatňovaný princip „vítěz bere vše“ v obsazování orgánů obce a vytvořena cesta k možně

širší spolupráci všech subjektů zastoupených v zastupitelstvu obce. Cílem celého tohoto pohybu jistě není snaha o překotnou revoluci, ale spíše o přehodnocení obecních priorit a řešení těch nejvážnějších aktuálních problémů obce pohledem z „druhé strany“. Určitě nikdo nechce zahájit kolotoč odvolávání, personálních změn a zmatků. Vznikly zde jen lepší podmínky pro spolupráci v orgánech obce na širší bázi a s větší pluralitou názorů a hledaných řešení.

Ani obecní společnost jistě není cílem nějakého útoku opozice. Nový Malín potřebuje svou servisní firmu a tady jedna už existující je. Všichni jistě chceme, aby tato firma byla maximálně spolehlivá, funkční a efektivní. Snaha o růst produktivity firmy musí vytvořit zdroje pro zajištění další provozuschopnosti obecní společnosti.

Nikdo nevíme, co vše se může stát dál. Proběhlé změny mohou být začátkem procesu, který postupně může pozitivně

změnit řízení obce i obcí zřizovaných organizací. Jsme připraveni ke spolupráci se všemi zastupiteli, zaměstnanci obecního úřadu i zaměstnanci organizací zřízených obcí.

Věříme, že snahou všech zúčastněných bude dále pracovat pro obec, něco budovat pro její růst a realizovat její všestranný rozvoj.

Ing. Petr Kuba, místostarosta obce

Ing. Pavel Boucký, radní obce

Provozní Nový Malín – provedené stavební práce

V letošním roce jsme v Mladoňově dostavěli celodřevěný, vydlážděný přístřešek o rozměrech 12x 5m. Je určen pro skladování dřeva, náradí, posypové soli a techniky na zimní údržbu a taky odpočinkové posezení pro místní, kteří u fary pořádají kulturní akce. Stojí na místě menšího a zcela nevyhovujícího a částečně polorozpadlého stavení na pozemku u bývalé fary. Součástí rozpočtové ceny výstavby byla i demolice a úklid starého stavení. Mimo pokrývačských prací jsme celý přístřešek postavili vlastními silami. Cena díla 1.555 tis. Kč.

V Mladoňově došlo k rekonstrukci dřevěných podlah v prvním patře objektu ÚEV. Po částečném odkrytí podlahových krytin již v loňském roce, kdy jsme započali řešit nadměrný průhyb dřevě-

ných podlah. Již v lednu, kdy bylo možné budovu na 5 týdnů omezit v provozu, jsme provedli odkrytí záklopů, některé stropní trámy jsme zpevnili dřevěnými příložkami, následně zaklopili novým záklopem z překližky a položili nové koberce. Jelikož je budova v provozu od r. 2015, vyměnili jsme koberce i v přízemí a celá budova byla vymalována. Cena díla 927 tis. Kč.

Další práce, které jsme v zimních měsících provedli v Mladoňově byla celková výmalba kulturního domu. Cena díla 126 tis. Kč.

Na konci března jsme dokončili rekonstrukci obecního bytu v budově vedle obecního úřadu, kde bylo provedeno nové zateplení podkrovní včetně sádkartonových konstrukcí, oprava soc. zařízení a kuchyně, pokládka nových podlahových krytin, celková výmalba. Všechny stěny byly injektovány jako ochrana proti zemní vlhkosti. Cena díla 446 tis. Kč.

V současné době dokončujeme přístavbu požárního schodiště na spodní MŠ a celkové propojení se stávající budovou. V rámci realizace stavby bylo zbouráno původní prosklené únikové schodiště, které bylo již na konci své životnosti. Byly provedeny nové základové konstrukce a postavena hrubá stavba včetně pultového zastřešení. Třípodlažní přístavba bude dokončena a předána do užívání v srpnu letošního roku. Cena díla po dokončení 3.427 tis. Kč.

Z důvodu vysoké hladiny spodní vody a nadměrných dešťových srážek došlo k podmáčení pozemku na Plechách, proto jsme zrealizovali novou dešťovou

kanalizaci, abychom tuto oblast odvodnili. Výstavba probíhala v jarních měsících. Cena díla 183. tis. Kč. V současné době dokončujeme opravu zadržování místní komunikace.

Rekonstrukce MK 27c – u bytovek čp. 410 a 411. Po loňské výměně vodovodního a částečně i kanalizačního řádu jsme se pustili do plánované rekonstrukce povrchu vozovky. V rozpočtované ceně bylo zahrnuto odvodnění, podkladní vrstvy

komunikace, osazení betonových obrubníků a pokládka zámkové dlažby, terénní úpravy. Byly provedeny nové, větší plochy pro popelnice. Současně jsme instalovali nové sloupky veřejného osvětlení, včetně podzemních rozvodů. Cena díla 1.911 tis. Kč

V rámci svozového hospodářství jsme vedle školního hřiště ZŠ zrealizovali dlážděnou plochu pro kontejnery, díky které jsme mohli přesunout nádoby pro

odpady z parkoviště před školou. Cena díla 228 tis. Kč. Současně došlo k předláždění chodníku před školou a k výstavbě nového chodníku u školní zahrady.

Od dubna byly opět zahájeny práce na pokládce páteřních rozvodů optického kabelu, včetně přípojek k jednotlivým odběratelům. V současné době dokončujeme lokalitu Na Lužích a částečně pokládáme chráničku na Plechách.

V nejbližší době nás čeká revitalizace MK 55c- zadní cesta za Karosárnou- Talandou- směrem k ZŠ. Budeme provádět odvodnění, osazovat nové obrubníky a následně proběhne pokládka asfaltobetonového povrchu. Proběhne montáž bezpečnostních prvků a následně proběhne montáž dopravního značení.

Radek Malovaný,
jednatel společnosti

Nové altány a lavice

V zimním období naši zaměstnanci, mimo štípání dříví, vyrobili v areálu dřevoskladu 4 nové modřínové altány a 4 dubové lavice. Nové lavice nahradily již ztrouchnivělé lavičky v aleji za ZŠ. Altány z kulatiny budou postupně nahrazovat ty, které jsme vyráběli víc jak před 10 lety a již došloužily. V květnu jsme umístili první altán Na Poldry. Jeden vzorový altán bude umístěn v areálu naší provozovny.

Lenka Tylová

Svoz separovaných odpadů – nádobový systém.

Vážení spoluobčané.

rád bych vás seznámil se změnami v systému svozu separovaných (tříděných) odpadů v 2. pololetí roku 2024.

Sběr a svoz tříděného odpadu bude od 1. 7. 2024 probíhat následovně:

Svoz plastů – plasty budou od 1. 7. 2024 svázeny **POUZE z popelnic určených ke svozu plastů (načipované popelnice na plasty o objemu 240 l). PYTLE SE JIŽ NEBUDOU SVÁŽET. Do popelnic na plasty je možné ukládat i nápojové obaly, tedy nápojové kartony a nápojové plechovky.** Pokud vám popelnice na plasty (+ nápojový karton a nápojové kovy) nebude stačit, je i nadále možné tyto odpady vozit na sběrný dvůr. Na sběrný dvůr můžete vozit i objemný plastový odpad, který se nevejde do popelnic. Tento objemný plastový odpad nebude od popelnic svážen. Jde například o plastový zahradní nábytek či jiné objemné plasty. Plasty budou svázeny v níže uvedených termínech (termíny jsou uvedeny i v obecním kalendáři). Prosíme, do „plastů“ vhazujte pouze neznečištěné plasty, nápojové kartony a kovové obaly. Odpady vkládejte do nádob sešlápnuté a volně ložené – je zbytečné je vkládat do pytlů či sáčků. **Ke svozu připravte pouze plné nádoby. Poloprázdné nádoby nevytahujte.** Zbytečně se tím zvyšují náklady obce, tedy nás všech, a také se prodlužuje čas svozu.

Svoz papíru - papír bude od 1. 7. 2024 svážen **POUZE z popelnic určených ke svozu papíru (načipované popelnice na papír o objemu 240 l). KRABICE, BALÍČKY A PYTLE SE JIŽ NEBUDOU SVÁŽET.** Pokud vám popelnice na papír nebude stačit, je i nadále možné papír vozit na sběrný dvůr. Papír bude svážen v níže uvedených termínech (termíny jsou uvedeny i v obecním kalendáři). Prosíme, nevhazujte do papíru jiný odpad než papírový. Odpady vkládejte do nádob sešlápnuté a volně ložené. Papír je zbytečně svazovat, vkládat do pytlů či sáčků. **Ke svozu připravte pouze plné nádoby. Poloprázdné nádoby nevytahujte.**

Svoz plastů, nápojových kartonů, kovových nápojových obalů a směsného komunálního odpadu provádí svozová společnost Marius Pedersen a.s.

Termíny svozů tříděných odpadů v 2. pololetí 2024:

PLASTY, NÁPOJOVÉ KARTONY A NÁPOJOVÉ KOVY (plechovky)

Svoz „plastů“ bude probíhat v následujících termínech (1 × měsíčně v pátek):
19. 7., 16. 8., 13. 9., 11. 10., 8. 11., 6. 12. 2024.

PAPÍR

Svoz papíru bude probíhat v následujících termínech (1 × měsíčně ve středu):
3. 7., 31. 7., 28. 8., 25. 9., 23. 10., 20. 11., 18. 12. 2024.

Nádoby na svoz plastů a papíru jsou načipovány. Většinou je na nádobách i nálepka, na které jsou uvedeny základní informace k majiteli nádoby (např. číslo popisné, komodita). Pro-

síme, zkontrolujte si tyto údaje a v případě zjištění jakýchkoli nesrovnalostí kontaktujte zástupce obecního úřadu (kontakt viz níže). Pokud nálepku na nádobě nenaleznete, nebrání to jejímu svozu. Informace je „umístěna“ na čipu, kterými jsou veškeré nádoby osazeny.

Z praxí ověřených zkušeností vyplývá, že čipování popelnic, ať již těch na komunální odpad, tak i těch na tříděné odpady, výrazně pomáhá ke snížení množství produkovaného směsného komunálního odpadu a ke zvýšení množství vyříděných odpadů. Občané nad odpady více přemýšlí a ve větší míře třídí. Cílem této změny rozhodně tedy není zatěžování občanů zbytečností, ale naopak zavádění takových opatření, která povedou ke zlepšení systému svozu odpadů, ke snížení produkce odpadů, vyšší míře třídění a v neposlední řadě i ke snížení nákladů na odpadové hospodářství. Doufáme, že obec Nový Malín nebude výjimkou a tato změna bude mít i u nás pozitivní dopady.

Vzhledem k tomu, že každá změna sebou přináší i problémy a komplikace, žádáme vás o shovívavost a pomoc při zavedení nového systému sběru odpadů. Věříme, že změny v systému sběru a svozu tříděného odpadu přispějí nejen k většímu komfortu sběru, ale také ke snížení nákladů, vyšší míře třídění a snížení množství odpadů ukládaných na skládku.

... a myslte na to, že: NEJLEPŠÍ ODPAD JE TEN, KTERÝ VŮBEC NEVZNIKNE!

Vladimír Faltus, technik OÚ
(e-mail: faltus@novymalin.cz)

**PRÁZDNINOVÁ
ŠKOLKA**

Dolní MŠ Nový Malín

15. - 19. 7. 2024
12. - 16. 8. 2024

**Pro děti od 3 do 6 let, které navštěvují
horní nebo dolní MŠ Nový Malín**

Bližší informace a přihlášky ve vaší MŠ
Primárně určeno pro zaměstnané rodiče

Malínská rodačka vítězí ve světě.

„Řekla jsem, že ten závod jedu vyhrát,“ říká drobná, usměvavá, desetiletá dívka Sophie Kupec a druhým dechem dodává, jak překvapená byla, že se to opravdu povedlo. Tohle energické děvče letos v lednu vyhrálo první místo na největších lyžařských závodech Kids Trophy Zauchensee 2024 v Rakousku, kterých se účastnilo 600 dětí z 23 zemí světa.

Sophie se poprvé postavila na lyže ve dvou letech a po vzoru svého otce a svých starších bratrů se brzy pustila do tréninku. Prvních závodů se zúčastnila v roce 2021 na Andělské hoře a první úspěch na sebe nedal dlouho čekat. O rok později zvítězila v kategorii myšky v Jesenickém poháru. I když občas bojovala s hledáním motivace, jak sama říká, lyžování ji stále velmi baví a tak díky tvrdému tréninku a odhodlání vítězí v dalších tuzemských závodech a pokračuje se svoji vítěznou cestou do Rakouska.

„Ve škole jsou na mě moc hodní a pan učitel mi vychází vstříc, když kvůli tréninku nebo závodům chybím,“ říká Sophie, když se jí ptám, jak se daří kombinovat náročný trénink se školní docházkou. Je žačkou čtvrté třídy ZŠ Nový Malín. Trénovat jezdí většinou do zahraničí a tak se stává, že zamešká školní docházku, kterou pak musí s pomocí maminky dohánět. Jak říká její tatínek: „je důležité vědět, co od toho chcete a vše tomu přizpůsobit.“ A právě to se rodině Sophie skvěle daří a tak je tohle cílevědomé děvče tak úspěšné v lyžování a zároveň stihá své školní povinnosti i trávit čas s přáteli.

Sophie Kupec poprvé na lyžích

Na otázku, kam až by chtěla ve svém závodění dojet, mi odpověděla, že doufá, že ji to bude pořád bavit a že chce dál závodit. Na závěr by ráda poděkovala mamě, rodině a škole, že ji všichni vycházejí vstříc.

A my přejeme naší mladé, malínské rodačce mnoho dalších úspěchů v závodění, aby ji lyžování stále tak bavilo a úrazy se jí vyhýbaly.

Dana Nimmerrichterová

závod v Rakousku

Půlmaraton Polsko a uvítání polských běžců v Novém Malíně

V sobotu 23. března 2024 se běžel v našem partnerském městečku Sobótka v Polsku Slezský půlmaraton, jeden z největších a prestižních půlmaratonů v Polsku. Trasa má značné převýšení a vede kolem hory Šlézy, která je dominantou městečka. Závodu na 21 kilometrů a 5 kilometrů se zúčastnilo 19 běžců a běžkyň z Nového Malína a Vikýřovic. V mezinárodní účasti ze 14 národností jsme měli hned po polských běžcích největší počet běžců. Naši běžci se neztratili v žádné z kategorií a obsadili i medailová místa. V závodě na 21 km si vedl velmi dobře Tomáš Kechrt z Nového Malína. Skončil ve své kategorii na 2. místě, hned za běžci z Keni. Naše běžkyňe na trati 5 km získaly v jednotlivých kategoriích jedno první místo, jedno třetí místo a dvě čtvrtá místa. I v dalších kategoriích jsme se umístili na velmi pěkných místech. Všichni dovezli domů medaile. Organizátoři závodu i představitelé města Sobótka nám připravili velmi dobré podmínky a skvělé zázemí. Velké poděkování patří také panu starostovi Nového Malína Marku Štenclovi za osobní účast na závodě, fandění a jeho podporu a pomoc po celou dobu akce i její přípravu.

Naši návštěvu nám doslova přiběhli oplátit polští běžci v neděli 28. dubna 2024. Těsně před dvanáctou hodinou přiběhla do Nového Malína skupina devatenácti polských běžců a běžkyň. Z náměstí v Sobótce vyběhli v sobotu v pravé poledne za podpory starosty Sobótky pana Miroslava Jaroše a místních fandů. Měli před sebou velkou výzvu. Chtěli zdolat trasu v délce téměř 200 kilometrů do 24 hodin. Jejich trasa byla velmi náročná. Na našem území vedla mimo jiné přes Paprsek, Ramzovou, Červenohorské sedlo, Praděd, Petrovy kameny, hřeben Jeseníků a Skřítek do Nového Malína. Poslední část ze Skřítku do Nového Malína je doprovodili naši běžci. Před nedělním polednem přibíhalo Malínskou roklí a horní částí

vesnice 37 běžců a běžkyň. Uvítání bylo připraveno na náměstí před obecním úřadem a za obec přišla vítat a gratulovat místostarostka paní Lenka Tylová. Polští běžci byli unaveni, ale šťastní, protože se jim podařilo splnit náročný cíl. Zbytek nedělního odpoledne jsme strávili společným povídáním a prohlídkou obce za účasti starosty, pana Marka Štencla. Polští běžci byli u nás poprvé. Velmi se jim líbila naše vesnice i srdečnost s jakou byli přijati a společně jsme projevili přání a slib aby takováto akce nebyla poslední. Velké poděkování patří všem, co se na akci podíleli, především zástupcům a zaměstnancům obce, našim běžcům i fandům.

Josef Smolicha

Závod míru

V letošním roce opět projížděl naší obcí Závod míru. Tentokrát to byly dvě etapy ze čtyř tohoto náročného cyklistického závodu. Již tradičně projížděli cyklisté naší obcí v sobotu 1. června. Trasa Bruntál – Dlouhé stráně, která vedla přes Mladoňov a horní část Malína měřila celkem 99,7 km. Čtvrtá etapa závodu se jela v neděli 2. června a vedla ze Šumperka do Jeseníku. Měřila celkem 126,8 km a cyklisté projížděli celou naší obcí i Mladoňovem. Děkujeme našim občanům, že respektovali uzavírku hlavní cesty. Děkujeme SDH Nový Malín, že se jako každý rok postarala o bezpečný průjezd cyklistů a jejich doprovodu.

Dana Nimmrrichterová

Botanická vycházka

Ve středu 8. května proběhla v okolí Nového Malína botanická vycházka pro veřejnost pod vedením Mgr. Jany Uhlířové, botaničky Vlastivědného muzea v Šumperku. Rostliny a slunečné počasí přilákaly zhruba tři desítky účastníků. Představování rostlin započalo již ve východním bodě, v okolí nádraží, kde se na malé ploše nacházelo překvapivě velké množství druhů. Následně byla vycházka směřována do prostoru Malínských mezí. Toto území, rozkládající se na východním svahu Malínského kopce, je nápadně přítomností agrárních teras, které jsou rozčleněné mezemi porostlými listnatými dřevinami. Do prostoru mezi lidé v minulosti skládali kamení ze svých luk a polí. Meze mají příznivý dopad na zdejší krajinu: zmírňují erozi, ovlivňují mikroklima a zvyšují druhovou rozmanitost území. Malínské meze jsou součástí CHKO Jeseníky a zajímavé jsou nejen z krajinářského, ale i z botanického hlediska. O tom se mohli účastníci botanické vycházky na vlastní oči přesvědčit.

Díky přítomnosti mezí a lesíků jsme kromě lučních druhů rostlin viděli i druhy lesní (konvalinka vonná, svízel vonný či plicník lékařský). Jednotlivé louky, oddělené pásy dřevin, se lišily svým floristickým složením: tak například na jedné nepříliš zapojené louce rostly

i některé polní druhy včetně ne úplně běžné bračky rolní, což naznačuje, že se dříve nejspíš jednalo o pole. Na jednom z míst narušených rytím divokých prasat se nám podařilo nalézt drobnou pomněnku různobarvou, která patří dle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR mezi silně ohrožené druhy. Viděli jsme i památný strom, mohutný Verebelyho dub. Hlavní atrakcí vycházky byly ale vzácné prstnatce bezové, taktéž řazené mezi silně ohrožené druhy. Ty se sice podařilo nalézt, bohužel už však byly

vzhledem k letošnímu zrychlenému průběhu vegetační sezóny poněkud odkvetlé. Kromě žlutě kvetoucích jedinců jsme viděli i jeden exemplář červené formy. Protože jsme se na Malínských mezích poněkud zdrželi, do Malínské rokle jsme již nešli a v okolí vodárny byla vycházka rozpuštěna. Malínská rokle tak představuje možný cíl botanické vycházky někdy v budoucnu.

Mgr. Jana Uhlířová

foto J. Tejkl

Výzva

Vážení spoluobčané, mohu vám s radostí oznámit, že byla zprůchodněna nová trasa směřující od školy na hráz vodní nádrže Krásné.

Využili jsme stávající zpevněnou cestu směřující podél polí ke včelínu a dále polní cestu jdoucí přes potok až k viaduktu. Odsud je trasa vedena podél Hraběšického potoka a asi po 100 m vchází do lesíka. Zde se po střídavě mírném stoupání a klesání napojuje na hráz vodní nádrže.

Předat tuto informaci ale není jediný důvod proč píši. Nápad dát cíl nové aleji vedoucí od školy jsem měl již dávno, ale obával jsem se, že na vytvoření asi 300m dlouhého úseku od viaduktu k hrázi v panenském porostu zůstanu sám. Proto jsem realizaci nechal až na čas kdy budu v důchodu. Ale mýlil jsem se. Požádal jsem Lenku Tylovou o pomoc s vykácením náletu podél potoka a ...za 2 týdny bylo hotovo. Požádal jsem Petra Kubu jestli by nepomohli členové Malínské aleje a za 10 dní se konala akce, kdy jsme se ručně prokousávali „pralesem“ až na hráz. Nyní nám schází došperkovat trasu posečením cesty od potoka k viaduktu (což mi L. Tylová přislíbila na 23. týden) a zprůchodnit úsek kolem včelína, což jak jsem se doslechl, je již v plánu.

Na nás občanech teď je, abychom se po ní procházeli, běhali, jezdili, aby nám zarůstala co nejpomaleji. Ještě jednou děkuji L. Tylové a P. Kubovi za aktivní a rychlou pomoc. Jejich účinným přispěním se během 40 dnů vytvořila pěkná a bezpečná stezka se zajímavým cílem.

Radomír Běhal

Proč je v okolí autobusové zastávky u školy nejvyšší povolená rychlost 30 km/h?

Na první pohled by se mohlo zdát, že je hlavním důvodem fakt, že zde existuje přechod v blízkosti školy. Není tomu tak. Je mnoho přechodů v blízkosti škol a školek, kde není běžná rychlost vozidel na překážku.

V Malíně u školy tkví jádro pudla jinde. A to konkrétně v tom, že zastávky jsou umístěny moc blízko k přechodu.

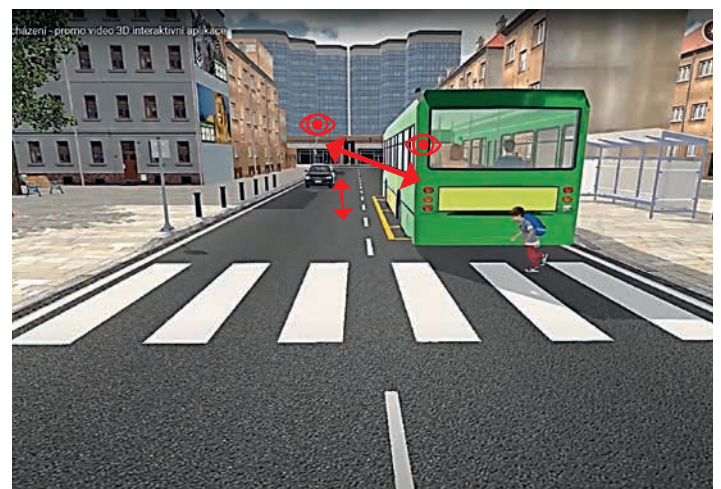
Trošku problematiku běžným účastníkům silničního provozu přiblížím. Každý chodec má povinnost se rozhlédnout před použitím přechodu. Pokud mu ale v jeho rozhledu brání o kus dál stojící autobus na cestě, tak přes něj nevidí dostatečně daleko. A úplně stejně je na tom řidič vozidla, který se blíží k autobusu stojícím v opačném směru. Nevidí za něj, a pokud za autobusem číhá chodec s úmyslem přecházet, můžeme tušit problém.

Zastávky jsou u školy tak blízko k přechodu, že pokud pojedete rychlostí 50km/h a bude zde stát v protisměru autobus, spatříte přecházejícího chodce pozdě. Na druhou stranu pokud tudy projíždíte v době, kdy zde nestojí žádný autobus, tak vám připadá rychlost 30km/h zbytečně nízká. A tak si zde mnoho řidičů pravidelně pěstuje špatné návyky.

Nelze než konstatovat, že byl realizován projekt podle platných norem, který ovšem běžný řidič nechápe, a proto nerespektuje povolenou rychlost. Obec o problému ví. Několikrát byly značky omezující rychlost posunuty a byl doplněn i radar. Nově možná bude hlídat rychlost i policie.

Pokud se vám nepovedlo před zatáčkou při jízdě z kopce dostatečně snížit rychlost vozu, tak prosím brzděte i po minutě značky. A to nejen v případě že potkáte policejní hlídku, ale hlavně v případě, kdy uvidíte stojící autobus. Buďte prosím obezřetní a jezděte defenzivně.

Ing. Michal Korytář,
zastupitel obce

Malý odstup přechodu od zastávky zapříčiní špatné rozhledové poměry pro chodce i řidiče.

Nejúčinnějším a nejbezpečnějším dlouhodobým řešením je přemístění vyznačeného místa pro zastavení autobusu do závliv, mimo jízdní pruh vozovky.

Miloš Hecl

Narozen 3. 6. 1976 v Šumperku

Zaměstnanec ŠPVS, a.s. (od roku 1996)
Sportovec, muzikant a spoluzakladatel hudebního festivalu
Malínfest konaného v Novém Malíně

Jak to celé začalo, proč festival vznikl?

V roce 2007 jsme s naší kapelou Dvacet facek založili Malínfest vlastně proto, abychom si mohli zahrát v místní Sokolovně, kde se také první ročníky konaly. Vstupné na první ročník bylo 29 korun a přišlo 249 platících návštěvníků.

Festival už tedy běží osmnáctým rokem, to je opravdu dlouho. Co se změnilo a co naopak zůstalo pravidlem?

Změnilo se hlavně místo konání. Prvních pět ročníků se uskutečnilo v Sokolovně v druhé půlce září. Šestý a všechny ostatní ročníky už se konaly na návsi, den před malínskými hody. Od loňského roku je Malínfest součástí hodů spolupořádán obcí a mě tím pádem ubylo trošku práce. Co se nezměnilo, je multižánrové pojetí. Zahraje zpravidla pět kapel různého hudebního žánru. Od čtvrtého ročníku máme plakát v jednotném designu.

Jaká nejnámější kapela zahrála na vašem festivalu?

Pro někoho možná ABRAXAS (v roce 2010) a pro někoho zase ZNOUZEČNOST - pankáci z Plzně. Snažím se dát prostor místním kapelám s autorskou tvorbou. Některé ze začínajících kapel, které na Malínfestu hráli, už možná známé jsou ☺

Dříve se konal festival v Sokolovně a měli jste tak přehled o návštěvnosti, teď se hraje na veřejném místě. Jak jste spokojeni s návštěvností a oblíbeností festivalu?

Tím, že se Malínfest koná den před Malínskými hody, tak vlastně vzniknul kulturní víkend v Novém Malíně. Návštěvnost celého víkendu je slušná, což mohou potvrdit i čtenáři (doufám).

Co nepříjemného, jaká komplikace se může při organizaci takového festivalu stát?

Že nepříjde kapela. Těsně před začátkem mi volali, že si bubeník zlomil ruku. Kapel, které odřekli těsně před začátkem festivalu bylo víc, ale vždy se podařilo vyřešit náhradou. Nějaká komplikace se stane skoro vždy. Taky se jednou stalo, že nebylo zastřešené podium. Musel jsem narychlo sehnat a dovést stan. Počasí je vždy záhada, ale zatím nám štěstí přeje.

Hrála vaše kapela Dvacet facek na všech ročnících Malínfestu?

Ano, hrála. Nevynechali jsme žádný ročník. Což je pochopitelné, když vybírám kapely já ☺☺☺

Ani letos tomu nebude jinak a my se už všichni těšíme na 18. ročník Malínfestu. Na co nás pozveš?

Kromě již zmíněných DF, zahrají THE PRIMITIVES GROUP, BG NOVA, HAPPY TO MEET a DEDUKTIVNÍ USKUPENÍ. Určitě přijďte, každý si něco vybere, nebo aspoň pokecá s kámošema u pívka.

Děkuji za rozhovor jednomu z organizátorů hudebního festivalu Malínfest, který letos proběhne v sobotu 7. září od 17. hodiny. Přejeme, ať se opět vydaří, počasí ať mu přeje a přijde mnoho posluchačů se skvěle pobavit.

Rozhovor vedla Dana Nimmerrichterová

plakát prvního ročníku Malínfestu

Vítání občánků.

Narození dítěte je vždy mimořádnou událostí v rodině, která přináší velkou radost, ale i povinnost a zodpovědnost. V sobotu 18. května 2024 jsme v zasedací místnosti obecního úřadu Nový Malín slavnostně přivítali společně s panem starostou 6 nových malínských občánků – 2 holčičky a 4 chlapečky. Mezi vítanými dětmi byl i můj druhý vnouček **Mikulášek** a tak bylo toto vítání pro mě o to vzácnější a srdečnější.

Po představení miminek následoval proslov starosty obce Mgr. Marka Štencle, který přítomným dětem popřál hodně zdraví a štěstí, rodičům trpělivost i radost z toho, jak uvidí své děti spokojeně vyrůstat a vyzdvihl skutečnost, že dítě je největším darem v životě člověka.

Přivítat naše nové občánky pásmem básniček a písniček přišly také děti z místní základní školy v doprovodu paní učitelky Mgr. Lucie Chudé. Toto kulturní vystoupení bylo velice hezké a patří jim za to upřímné poděkování.

Poté se rodiče podepsali do kroniky, obdrželi finanční příspěvek, maminky květinu a děti knihu „Krték a kalhotky“ – nestárnoucí klasiku s nádhernými ilustracemi Zdeňka Milera, která by neměla chybět v žádné dětské knihovničce.

Slavnostní chvíle zdokumentoval pěknými fotografiemi pan Libor Haša a budou tak krásnou vzpomínkou na tyto významné okamžiky v životě rodiny.

Ještě jednou přejeme všem dětem i jejich rodičům hodně zdraví a spoustu krásných společných prožitků.

Jana Vohralíková

Dolní zleva: Mikuláš Vohralík, Evelína Krivošejová, Viktor Bavlovič
Horní zleva: Daniel Koudelka, František Jahn, Eliška Dvořáčková

Zleva: Emma Vik (kytara), Anna Štenclová, Nela Straková (housle), Helena Schupplerová, Nika Kozáková, Alžběta Kulhánková, Tereza Szostková (klávesy), Zuzana Knappová (flétna).

DOLNÍ ŠKOLKA

Broučci

Během dubna si děti v Broučcích užily týden Čarodějnic. Míchaly lektvary, kreslily čarodějnice, čarovaly, soutěžily a ochutnaly barevné nápoje. Při prohlížení obrázků děti poznávaly co je dobré, a co zlé.

Paní učitelky vedly děti k souvislému vyjadřování vlastních nápadů, podporovaly představivost a rozvíjely fantazii. Tvořily s dětmi příběh a rozvíjely slovní zásobu u dětí.

Společně jsme si ve třídě čarodějnici vyrobili. Byl to týden plný čar a kouzel ☺

Bc. Pavlína Koutná

Berušky

Ve druhém pololetí se děti ve třídě Berušky již mnohem naučily a rozvinuly své schopnosti v mnoha oblastech. Děti již dokážou spolupracovat při mnoha činnostech během dne. Ve společných hrách, při řešení problémů v řízených a tématicky zaměřených činnostech.

Vzdělávání dětí uskutečňujeme v Centrech aktivit. Děti se učí být samostatné, nacházet řešení problémů, vzájemně si pomáhat a respektovat jeden druhého.

V měsíci březnu a dubnu se výtvarně rozvíjely v keramice – zhotovovaly srdíčko pro maminku. Zahrály si na zahradníky a každý zasadil svou kytičku do květináče k svátku matek.

V březnu naše třída Berušek absolvovala vzdělávací program Zdravá pětka, který byl zaměřený na zásady zdravé výživy.

Čarodějnický týden v dubnu se dětem velmi líbil. Závodivé disciplíny s košťaty, hledání havěti v láhvi a písničky s povídáním o tradici a zvycích byly pro všechny zpestřením. Za odměnu získaly děti čarodějnické vysvědčení.

V měsíci květnu jsme zapojili do výzvy s názvem Květen – měsíc školních zahrad. Děti pobývaly co nejvíce venku, především na školní zahradě. Ta se stala přírodním ateliérem. Děti kreslily suchými i mokkými křídami po dešti na cesty, na asfalt. Nejvíce je bavila hra "Ruce v blátíčku", kdy otisky vlastních rukou vytvářely na velké archy papíru různé dekory a poznávaly, co může udělat bláto na ruce coby výtvarná technika.

Seznamovaly se s přírodou vlastními zážitky na vycházkách do vzdálenějšího okolí.

Na konci května jsme navštívili divadlo v Šumperku. Děti zhlédly Rychlebské pohádky.

Poslední květnový den ke Dni dětí jsme byli na zmrzlině opět v Šumperku.

Ivana Majerová, učitelka

Motýlci

Všichni předškoláci z oddělení Motýlků "uspěli" u zápisu do Základní školy a budou pasováni na školáky. Moc jim gratulujeme a přejeme jim úspěšný začátek školní docházky a radost z učení.

Všechny děti se v průběhu jarních měsíců účastnily hledání pokladů v lese, projektu "Polytechnická univerzita", keramiky. Děti navštívily kamarády v 1. třídě a seznámily se s prostředím školy. Zúčastnily se besedy v knihovně, vypravily se na školní výlet na dopravní hřiště v Mohelnici. Na konci školního roku jsme společně navštívili Divadlo Šumperk a na školní zahradě jsme se všichni i s rodiči zúčastnili Zahradní slavnosti.

Jarmila Mazlová, Pavla Pospíšilová

HORNÍ ŠKOLKA

Štěňátka

1. Štěňátka navštívila malínskou knihovnu, kde se jim velice líbilo.
2. + 3. Také jsme se vydali na výlet do Pradědova muzea v Bludově, kde jsme zažili spoustu legrace.
4. Přivítání jara výsadbou jarních květin do truhlíků.
5. Na Velikonoce jsme s dětmi upekli sladké jídáše.
6. Oblíbenou zábavou je pro děti tvoření a stavění z kinetického písku.
7. V květnu se děti proměnily na indiány a mohly si užít různé indiánské radovánky.
8. Den dětí jsme oslavili hrami a soutěžemi na školní zahradě. Na závěr děti dostaly sladkou odměnu.

Koťátka

1., 2. – I pro děti z Koťátek byl připraven Eko program Housenka Lenka, který si děti moc užily a dozvěděly se spoustu zajímavých informací.
3., 4.– Den dětí byl plný soutěží a zábavy, který jsme zakončili jak jinak než sladkou odměnou ☺.
5.– Navštívilo nás maňáskové divadlo a překvapilo nás třemi pohádkami O veliké řepě, Proč si s prasátkem nikdo nechtěl hrát a Kůzlátka a vlk.
6., 7., 8.– Nejraději jsme na zahradě, kde využíváme velký prostor k pohybu a různým hrám.

Medvídci

1

1., 2. – Školní výlet ZOO Olomouc - v měsíci květnu jsme se s dětmi vydali na výlet do ZOO v Olomouci. Děti byly velice zvědavé a nejen díky tomu si odnesly spoustu zajímavých informací, ale také krásných zážitků.

3., 4. – Plavecký kurz předškolních dětí - koncem měsíce května byl zahájen plavecký kurz pro naše předškoláky. Lekce probíhají zábavnou a hravou formou, která děti velice baví.

5., 6. – EKO program „Housenka Lenka“ - děti měly možnost poznat koloběh života housenky, při kterém si užily spoustu zábavy a různého tvoření. Společně si spolu zacvičily a vyslechly si krásnou pohádku O housence Lence.

7., 8. – Jaro v MŠ - předškoláci pozorovali a poznávali probouzení jarní přírody v naší mateřské školy. Hledali jarní květiny na školní zahradě, ale také se seznamovali s mláďaty domácích zvířat.

2

5

6

7

8

3

4

Další školní rok skončil – ať žijí letní prázdniny

Čas letí jako voda a odnáší s sebou řadu událostí, zážitky a vzpomínky však zůstávají. Ne jinak tomu je i v případě uplynulého 4. čtvrtletí školního roku 2023/2024. Jednou z novinek byla akce pro děti připravovaná na dobu jarních prázdnin – kolem školy měli zájemci možnost projít si stezku skřítka Malínka a hledat odpovědi na různé hádanky. Jak jsme později zjistili, pobavili se nejen malí, ale i dospělí. Začátek dubna byl ve znamení zápisu do ZŠ – nesl se v duchu tématu Na statku. Zajímavé úkoly pro příchozí předškoláky, úžasná výzdoba i spolupráce vyučujících ZŠ, MŠ i šikovných starších žákyň a žáků byla příkladná. A pochvalu si rozhodně zaslouží i všichni z 1. stupně, aktivně se totiž zapojili do celorepublikové akce Uklidíme Česko a v týdnu od 8. do 12. 4. prošli celý Malín, posbírali, co na ulice a do přírody nepatří a ještě se dozvěděli řadu zajímavých informací v malínské malé vodní elektrárně, kompostárně, čističce odpadních vod i v třídně Provozní s.r.o.

Projektová výuka byla tentokrát zaměřena na významnou osobnost J.A. Komenského (V.A), péči o zoubky našich nejmenších (1. ročník), náročný téma 2. světové války (V.A ve spolupráci s 9. ročníkem), pečlivou a trpělivou výrobu lapbooků (2. ročník) i rozverně večeříčky a filmy pro děti (4. ročník).

Vzdělávání probíhá také formou odborných exkurzí; deváťáci se obeznámili se složitostí výroby potravin v zábřežské firmě Via Delicia, 6. ročník vyrazil do Brna na výstavu zvanou Megabrouci, několik žákyň a žáků 8. ročníku a především pak 9. ročník podnikl cestu za historickým poznáním do téměř 160 km vzdálené obce Ploština, která měla podobný osud jako Český Malín – byla vypálena.

V rámci ekologické výchovy jsme opět navštívili ÚEV v Mladoňově a prožili zajímavé i poučné chvíle: „jaro zavolalo“ na prvňáčky, o koloběhu vody v přírodě se mnoho dozvěděli druháčci i třetáčci, v lese se pokusili „přežít“ čtvrtáči a deváťáci zase zkoumali bylinky a jejich využití. Vzdělávací a zároveň pohádkově laděnou náplň přinesl i jednodenní pobyt 1. ročníku na Švagrově. Velký význam mělo také setkání osmáků s představiteli společnosti ENUPRO, kteří poskytli cenné i praktické informace a postřehy k problematice adaptace

sídel na klimatickou změnu. Zpestřením byla opět návštěva Třemešských rybníků spojená s kroužkováním ptactva. I letos jsme zorganizovali školní sběrovou akci a přestože oficiálně nebyla vyhlášena soutěž, VIII.B to pojala po svém a spolu s paní třídní přinesli nejvíce starého papíru.

Velký význam pro život mají také besedy pořádané jako součást školního minimálního preventivního programu. Ve spolupráci s odborníky včetně Policie ČR se žákyně a žáci seznámili s možnými projevy kyberšikany (3. a 5. ročník), riziky používání internetu (4. ročník a 8. ročník), rizikovým sexuálním chováním (9. ročník), s negativními důsledky trestné činnosti mládeže (9. ročník) a nově i prevencí proti rakovině prsu (dívky 9. ročníku). Profesionální hasiči při své návštěvě opět druháčkům a šestákům zdůraznili sílu ohně a připomněli zásady chování v nebezpečných situacích. Nedílnou součástí MPP je i opakování pravidel platných v silničním provozu a k tomu velmi dobře napomáhá trénink na dopravních hřištích v Uničově či Mohelnici.

Ve škole se věnujeme i kultuře a k tomu jistě patří divadelní či filmová představení a muzejní výstavy, návštěvy malínské knihovny, někdy spojené nejen s četbou a povídáním o knihách, ale též s významnou chvílí, jako je například pasování prvňáčků na čtenáře.

Mezi dětmi je řada sportovně naladěných a tak Den s orientačním během pro 1. stupeň sklídl velký úspěch. Ti starší sebe i školu v tomto sportu skvěle reprezentovali v Zábřehu a Olomouci, atletického klání se vybrané žákyně a žáci zúčastnili v rámci akcí Pohár rozhlasu a Sazka olympijský víceboj a naši fotbalisti se utkali s protivníky z okrsku v minikopané. Tradiční cyklistický kurz letos probíhal v širokém okolí obce Stříbrnice a opět ukázal, že kolo je skvělý dopravní prostředek. Dětský den jsme si připomněli rovněž aktivně – celý první stupeň doprovázený deváťáky vyrazil pěšky na zámek Třemešek pro nanuky. Ostatní jej dostali bez námahy, tak třeba příští rok něco vymyslíme ☺

Školní družina pochopitelně také nezahálela – děti z aerobikového kroužku potěšily návštěvníky Dne Země v Mladoňově a čarodějnického reje u sokolovny, kde také vychovatelky ŠD připravily

zajímavé stánky. Zájemci podnikli výlet do Javoříčských jeskyní, putovali naučnou stezkou Špraněk, ve výtvarné dílně si všechny děti mohly vyrobit milé dárky pro maminky a odměnou jim jistě byla návštěva kouzelníka.

Školní kuchyně podruhé vařila na přání. Prostřednictvím školního systému EduPage měli žáci i žákyně možnost vybrat 5 druhů polévek (z nabídnutých deseti), 4 hlavní jídla (v nabídce jich bylo 15) a 1 sladké jídlo (z pěti). Paní kuchařky tedy v týdnu od 13. do 17. května 2024 připravily obědy dle výsledků ankety. A takto to dopadlo: nejoblíbenějším jídlem zmíněného týdne se stala bramborová polévka s medvědí česnekem a kuře na paprice s těstovinami (92,67% hlasů), stříbro patřilo hráškovému polévkovému krému s opečenou vekou a holandskému řízku s bramborem a broskvovým kompotem (91,57%), bronz si odnesla frankfurtská polévka a jogurtové knedlíčky s jahodovo-smetanovou omáčkou (84%) a o 4. a 5. místo se podělili zeleninový vývar s nudlemi a hovězí maso vařené, rajčatová omáčka s houskovým knedlíkem (82,88%) a polévka česneková s opečeným chlebem a srbské rizoto sypané sýrem, s hlávkovým salátem (82,61%).

Závěr roku také patřil školním výletům; tentokrát to byly návštěvy velkých měst jako Prahy, Brna, Olomouce, ale i jiných populárních míst například Dlouhých Strání, Severomoravské chaty, Lázní Lipová, Šternberku nebo outdoorového resortu Březová.

V době přípravy tohoto článku jsme chystali ještě celou řadu zajímavých akcí, ale jak dopadly prozradíme příště. Příjemné léto vám všem ☺

A pozor, školní rok 2024/2025 začínáme v pondělí 2. září 2024 v 8:00.

Mgr. Jana Šváblová,
ředitelka ZŠ a MŠ Nový Malín

VÝZVA/PROSBA – SPOLEČNÉ FOTOGRAFIE 9. TŘÍD

Milé absolventky a absolventi, rádi bychom doplnili náš archiv třídních fotografií žákyň a žáků 9. ročníků ZŠ Nový Malín.

Pokud takovou fotografii máte a byli byste ochotni ji zapůjčit k oskenování, napište, prosím, na školní e-mail skola@zsmalin.cz.

Moc děkujeme.

Jana Šváblová

1. Beseda o kyberšikaně
2. Den s orientačním během
3. Dějepisná exkurze na Ploštinu
4. Projekt J.A.Komenský
5. Třetáci v Mladoňově
6. Projekt večerničky
7. Vyrobili jsme pro maminky
8. Světová Češi aneb vyrábíme lapbooky
9. Zápis do 1. třídy
10. Kroužkování ptáků

Co se děje v knihovně

Noc s Andersen byla letos netradičně vyhlášena již na 22. března s ohledem na datum Velikonoc. Vybraly jsme téma Čtyřlístek- komiks. Zúčastnilo se 13 dětí, které si to dle jejich reakcí moc užily a s nadšením při každém setkání tvrdí, že příští rok určitě přijdou znovu.

Před Velikonocemi jsme pro žáky prvního stupně nachystaly besedu, při které jsme využily krásnou knihu Zuzany Pospíšilové, Kouzelná třída o Velikonocích a v závěru si každý vyrobil svůj zajíčkový kelímek.

Stále pokračujeme v trénování paměti s paní Pavlou Vyskočilovou z Pontisu a kapacita bývá zcela zaplněna.

Stejně tak náš projekt Kadeřnictví na kolečkách se setkává s čím dál větším zájmem, za což jsme velice rády. Pěkné bylo, když děti z dolní MŠ si povídaly o profesích a mohly se přijít podívat na kadeřnice a nechat se učesat. Setkání nejmenších se seniory je vždy velmi příjemné.

Vše na letní prázdniny končí a také nejmenší děti již stačily absolvovat 15 lekcí Angličtiny s Bárou Andrlovou a zaslouženě měly poslední lekci jako jednu velkou PÁRTY.

Děti z první třídy nám přišly předvést, jak už umí číst a za tento výkon je přišla liška pasovat na ČTENÁŘE. V letošním roce nepřišla sama, ale vzala si s sebou na pomoc zlobivého vlka a milou kravičku. Nakonec si všichni společně připili, jak už to u významných událostí bývá, a také trochu zatancovali.

Přes letní prázdniny bude provoz knihovny mírně upraven:

Bc. Miroslava Krausová
a Andrea Vernerová

KNIHOVNA

PO: 7:30	15:30
ÚT: 13:00	15:30
ST: 7:30	18:00
ČT: 13:00	15:30
PÁ: 7:30	12:00

POLEDNÍ PŘESTÁVKA 12:00 - 12:30

Velikonoční dílna

Ve čtvrtek 28. března proběhla v Sokolovně Velikonoční dílna pro děti. Upletly si pomlázku, namalovaly vajíčko, vytvořily věnec, zápich s ovečkou či létajícího motýla. Měly k dispozici stůl s omalovánkami a tématický fotokoutek. Pro zpestření byla připravena v prostorách Sokolovny hra, kde po splnění úkolů

a odříkání velikonoční básničky dostaly děti sladkost od velikonočního zajíčka, s kterým se bylo možné i vyfotit. Návštěvníci si pochutnali na skvělých dobrotách nejen od naší dobrovolnice Martiny. Akce se konala ve spolupráci obce a Malínského kulturního a osvětového spolku za pomoci mnoha dobrovolníků, kterým velmi za jejich práci děkujeme. Jsme rádi za velkou účast a zájem ze strany návštěvníků a už teď se těšíme na další společné tvoření.

Dana Nimmerrichterová

Divadlo v Sudu

V neděli 7. dubna zavítalo do naší Sokolovny ochotnické divadelní uskupení ze Sudkova „DIVADLO V SUDU“ se svým představením „Když ochutnáš medovinu“. Hra na motivy románu Slovanské nebe autora Josefa Tomana přilákala diváky i přes velmi krásné počasí venku. Bylo se na co dívat. Humorné a zároveň poučné představení odměnili diváci bouřlivým potleskem. Dalším divadelním spolkem, který nám přijede zahrát své představení, budou ochotníci z Postřelmova. O termínu budete včas informováni.

Dana Nimmerrichterová

Čarodějnice 2024

foto Libor Haša

Dětský den

V letošním roce nám dětský den vyšel přesně na sobotu, a tak jsme 1. června s dětmi oslavili jejich svátek na Sokolovně. Tentokrát jsme měli téma „vodní svět“. Počasí to vzalo doslova a zpestřovalo nám den přeháňkami. Odpoledne se našťestí umoudřilo, a tak jsme mohli začít. Na šesti stanovištích děti plnily vodní úkoly jako lodní závod, boj s chobotnicí nebo vodní útok. Vyrobit si vlastní malou chobotnici či házely záchranným kruhem. Za splnění úkolů dostaly sladkou odměnu a před šestou hodinou na ně čekala bohatá tombola. Program doplňoval bazén se zorbingovým válcem, malování na obličej a malování putovních kamínek nebo si mohly děti nechat vytvarovat veselý, nafukovací balónek. Hlavní atrakcí dne byly naši dobrovolní hasiči a jejich pěnové radovánky. Před čtvrtou hodinou tak nad areálem Sokolovny vypukla pěnová bouře a vše pokryla hustá bílá pěna. Děti nemeškaly, řádily v pěně více než hodinu, a tak když přišla další přeháňka, byly už vlastně všichni mokří. O skvělé občerstvení se postaralo opět duo Martinů, Frolík a Vohralík, a velké díky patří dobrovolníkům, protože bez nich by to nešlo. Budeme se těšit v příštím roce zase s novým tématem. Už je jich pár ve hře, ale pokud chcete přidat vlastní návrh, pošlete mi jej na nimmerrichterova@novymalin.cz.

Akce dětského dne přinesla i jednu staronovou novinku. Vracíme se k užívání obecních Nick Nacků, tedy znovupoužitelných kelímků s obsahem 0,5 litru, abychom předcházeli tvorbě odpadu. Naše obec byla jedna z prvních, která tyto kelímky zavedla, a rádi bychom se k tomuto trendu snižování plastového odpadu navrátili, neb jak říká náš odpa-

dový technik „Nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne.“ Pravidla zůstávají stejná, jak si je jistě pamatujete. Kelímek je zálohovaný 50 korunami, při navrácení kelímku dostanete zálohu zpět. Pokud si chcete kelímek nechat, samozřejmě můžete. Děkujeme Vám, že neplastujete.

Dana Nimmerrichterová

Obec Nový Malín pořádá

Nultý ročník potlachu

s Bobinou

Zveme všechny přátele FOLK-COUNTRY
a zpěvu na příjemné posezení u ohně.

3. - 4. 8. 2024

sraz od 14 hod. - zahájení 17 hod.

možnost postavení stanu na noc

info: nimmerrichterova@novymalin.cz

Hasiči

Dne 6. dubna se hasiči zúčastnili akce Uklidíme Česko – Uklidíme Nový Malín.

13 dospělých hasičů si k sobě vzalo 14 mladých hasičů a s ostatními spolupobčany prošli naši dědinu od Luží až po hájenku.

20. dubna jsme vyjeli do Mladoňova na Den Země. Děti a jejich rodiče si prohlédli naši Tatru a její vybavení, zastříkali si z tak zvaných džberovek. Sice počasí moc nepřálo, ale i tak byla hojná účast.

Zatím co dospělí svou sezónu začínají, mladí hasiči ukončili celostátní hru Plamen pro rok 2023-2024 poslední soutěží v Rovensku královskou disciplínou požární útok. Naším nejmladším hasičům se povedl na výbornou, když první terč sestřelili v čase 16:37 a druhý v čase 17:36. Znamenalo to první místo na téhle soutěži a celkově druhé v celostátní hře

Plamen. Starším se dařilo o něco méně a pobrali netradiční bramborovou, což znamená čtvrté místo v celostátní hře Plamen, ale i tohle umístění je nádherné při tak tvrdé konkurenci. Moc dětem gratuluji a přeji jim, ať se jim v další sezóně daří aspoň tak jak doposud a nebo ještě lépe.

Fotbal

Dorost vstoupil do nové sezóny s novým trenérským vedením, které mělo potvrdit druhé místo z předcházejícího ročníku. Hráčská kvalita, chuť a zájem hrát a také trénovat byla u hráčů hned od počátku obdivuhodná a bylo zřejmé, že náš dorost bude pro každého soupeře nepřijemným protivníkem. Zisk poháru a titulu okresního přeborníka je velký úspěch, ale když se podíváte na tabulku, tak zjistíte, že náš

dorost neprohrál v sezóně 2023–2024 jediný mistrovský zápas, což je v této kategorii zcela výjimečné! Gratulujeme hráčům k jejich úspěchu a děkujeme rodičům za podporu.

Vyjádření trenérů: „Byla radost s kluky pracovat. Nutno však říci, že jejich herní kvality byly tak vysoké, že by mužstvo bylo první i kdyby je trénovaly maminky hráčů :-).“

Miloš Hamala,
trenér dorostu

Spodní řada zleva: Klimek Votěch, lastien Stanislav, Dostál Štěpán, Šmíd Daniel, Gronych Radim, Budina Tobias, Kočí Matěj.

Horní řada zleva: Pospíšil Radek - trenér, Štěpán David, Hajnyš Marek, Grund Jakub, Michalička Ondřej, Dus Ondřej, Falout Adam, Knapp Kryštof, Pospíšil Radek, Boxan Antonín, Hrdlička Štěpán, Hamala Miloslav - trenér.

Malínský fotbal slaví postup

Historický úspěch malínské kopané. Pod vedením trenéra Zdeňka Michaličky, asistenta Miroslava Laciny a vedoucího Davida Michaličky postoupili muži do KS 1:A třídy. Gratulujeme a těšíme se na další skvělé zápasy.

Dana Nimmerrichterová

Mužský tým
TJ Sokol Nový Malín.
"MALÍNSKÉ LIŠKY"

Jeden rok v životě včely, aneb co se děje ve včelím úle

4. DÍL

Seriál o včelách, který čtenáře stručně provází celým včelařským rokem a poskytuje pohled na úžasný život včelího společenství.

ČERVEN

Měsíc dlouhých dní. Počasí je nestabilní, hezké dny střídají i dlouhodobě chladnější a deštivé počasí. Červen rozhoduje, jestli bude med z akátu, z lesních květů a medovice. Ta se vyskytuje za příznivých podmínek, teplých dostatečně vlhkých nocí, bez prudkých ochlazení a při přemnožení příslušných druhů mšic, puklic a červců. Včelař má hodně práce, pokud nevytočil květový med už v květnu, musí točit co nejdříve. Včelstva ještě pořád mají silný stavební pud a matka klade. Červen je ideální měsíc pro chov matek a tvorbu oddělků (nových úlů), je dostatek trubců a probíhají tzv. snubní prolety, během kterých dochází k oplodnění mladé matky. Včelí pastva je bohatá, hojně kvetou ptačí zob, maliníky, ostružiníky, ale také brutnák, svazenka hořčice, ostropestřce, netvařce, hlošiny a také lípa velkolistá a malolistá.

ČERVENEC

Podle včelařského dělení patří červenec do období plného léta a na konci měsíce přechází do podletí. Pokud jsou příznivé podmínky, poskytuje nektar ještě svazenka, hořčice, jetel a slunečnice a také bylinky jako jsou levandule, yzopy, tymián, saturejky, máty nebo dobromysl. V tomto období se ve snůšce může objevit i tzv. melecitóza, která v plástech ztvrdne skoro jako beton. Po slunovratu už matka omezuje kladení. V podletí, díky rychle ubývajícím zdrojům, včely začnou slídit po něčem sladkém a může docházet k vykrádání úlů mezi včelstvy. Proto včelař musí vystihnout konec medonosné snůšky, vytočit poslední med a začít včely přikrmovat cukerným roztokem. Někteří včelaři již podruhé netočí a zásoby medu nechávají včelám na zimu.

SRPEN

V srpnu už je po hlavní snůšce. Pro včely ale mají velký význam i kvetoucí byliny vřesu, vrbky, třezalky, bodláky, kukuřičná pole a květinové záhony na zahradách – většina z nich poskytuje velmi důležitý

pyl (nepostradatelný zdroj výživy, bez kterého by včely zahynuly) i nektar. Včelař musí včely připravit na zimu, dokrmit tak, aby měly alespoň 20 kg glycidových zásob na úl. Aby se co nejméně zatížily zimní včely, měl by včelař podávat poslední krmnou dávku nejpozději v poslední dekádě srpna. S každým dnem ubývá v úle trubců a včely tyhle darmožrouty z úlů vyhání, protože svůj životní úkol splnili. Posle situace včelař již začíná přeléčovat včely proti varroáze.

Srpem je začátkem nového včelařského roku, a tak se tímto měsícem loučíme s naším seriálem. Proletěli jsme celý včelařský rok a mně jen zbývá popřát včelám nové zapálené včelaře, kteří o ně budou s láskou pečovat, a chápající lidi, kteří jim poskytnou na své zahradě zdroj vody, vysadí jim pylodárné a nektarodárné rostliny, v zahradě nechají kus neposečené trávy nejen jim, ale i ostatnímu hmyzu a motýlům, a kteří si najdou včelaře v blízkém okolí svého bydliště.

Pokud se vám seriál líbil a přáli byste si pokračování – třeba na detailnější téma o včelách a jejich vývoji, něco o včelách samotáříkách nebo čmelácích anebo o výchově štěněte, napište mi na ivona.strbikova@seznam.cz.

S úctou a láskou ke včelám připravila:
Ing. Ivona Štrbíková,
Malínský kulturní a osvětový spolek
Včelařka, momentálně bez včel

Zajímavosti o medu

Medovicové tmavé lesní medy netuhnou, proto si často lidé myslí, že jsou kvalitnější. Jsou ale hůře stravitelné, protože obsahují vysoké procento minerálních látek. Pro regeneraci lidského organismu je ideální **květový med luční**. Krystalizace (tuhnutí) medu je přirozený proces a známka kvality medu.

Pyly obsahuje prakticky vše, co je pro život včel (i lidí) potřebné – bílkoviny, volné aminokyseliny, nukleové kyseliny, minerální látky, cukry, vitaminy (A, B1, B2, B6, C), tuky, enzymy, vonné chuťové složky, fytoicidní látky (působící antibioticky), vodu, organické kyseliny

Pastuje se především med květový.

Med se míchá, dokud nevznikne pastovitá forma. Mechanická funkce roztrhne krystalky medu na menší částice, které se už poté nespojí. Med se tak dobře maže, ale neteče. Udělejte si ho sami doma. Někdo to dělá vařečkou/lžičkou, já metličkami na nejnižší stupeň, nejméně 3x denně cca minutu nebo kdykoliv, když jdou kolem.

Různé druhy medů. Foto Ivona Štrbíková

Zdroje: časopis Včelařství, internet, odborná literatura

Doporučujeme dokument: Všechno dobře dopadne

Pylodárné a nektarodárné rostliny: https://www.zahradkari.cz/zo/slapanice/soubor/20181001_nektarodarne_a_pylodarne_rostliny.pdf

Krystalizace medu – známka kvality: <https://www.vcelarstvi.cz/dokumenty-cms/zkrystalmed-205x290.pdf>

Uklidíme Česko – Uklidíme Nový Malín

V sobotu 6.4.2024 se před Provozní NM sešla skvělá parta dobrovolníků a společně jsme sběrem odpadu pomohli přírodě a zlepšili prostředí v obci. Bylo nás **celkem 54, z toho 33 dospělých a 21 dětí**. Podstatnou část dobrovolníků tvořili místní dobrovolní hasiči a mladí hasiči. Dobrovolníci sbírali odpad do **33 pytlů**, odhadem se jednalo o cca **400 kg směšného odpadu**.

Uklízelo se po celé obci, v uličkách, na cyklostezce k Šumperku, nad cihelnou, na Krásném, kolem Hrabšínského potoka přes letiště, v třešňové aleji a v aleji za školou, u studánky, u křížku, na poldrech, kolem račího potoka i směrem na pískovnu a kompostárnu, kolem cest. Někde jsme to nezvládli. Tam pak pomohli žáci prvního stupně základní školy, kteří se do úklidu pustili v následujícím týdnu. Celkem **181 žáků** se svými pedagogy sbírali **16 pytlů**, což odpovídá přibližně **140 kg směšného odpadu**. Svoz odpadu zajišťovala Provozní NM. Úklid jednotlivé ročníky spojily také s návštěvou kompostárny, čistírny odpadních vod, malé vodní elektrárny, retenční nádrže v Malínské roklí, sběrný dvůr.

Nejvíce se vyskytovaly vajgly, lahve a plechovky od alkoholu, malé plastové panáky, energetáky a limonády. Dále pak plastové lahve od nápojů, plechovky od nealka, sklo, železo, pneumatiky, ale přivezli jsme taky pneumatiku, monitor, počítač, myš k PC a telefon s nabíječkou. Plasty a plechovky, co šlo, jsme třídili.

S rozvozem dobrovolníků na odlehlejší místa a svozem odpadu nám pomáhali Jirka a Pepa. Dobrovolníci na cestu dostali jablka, oplatky, něco k pití. Po návratu na ně čekal buřtguláš a taky bezlepková a vegetariánská varianta s hlívou a mrkví. A nesmím zapomenout na sušenky od paní Lenky. A dobroty pro žáky ZŠ.

Všichni, kdo se do úklidu zapojili, jsou HRDINOVÉ!

Akci finančně podpořily společnosti DAREK stavebniny a Čerpací stanice Fly Horse. Hlavním partnerem akce byla Provozní Nový Malín, která poskytla zázemí a zajistila svoz a likvidaci odpadu. Za úklidový materiál děkujeme hlavnímu organizátorovi celorepublikové akce Uklidíme Česko (www.uklidmecesko.cz).

Speciální poděkování patří paní Lence Tylové, Janě Švábové a panu starostovi Marku Štenclovi za podporu celé akce.

Nebuďme lhostejní k našemu okolí. Příroda za nás náš nepořádek neuklidí. Po obci je poměrně dost košů (i na psí exkrementy) a další se budou doplňovat, máme k dispozici sběrný dvůr a kompostárnu – odpad, ani ten biologický, nepatří do lesa a na louky, za humna našich domů a za domy sousedů – je to přečte naše obec.

DALŠÍ TERMÍN ÚKLIDOVÉ AKCE JE VYHLÁŠEN NA SOBOTU 21.9.2024 – BUĎTE U TOHO!

Ze srdce všem patří velké DĚKUJI!

Ivona Štrbiková, organizátorka
místního úklidu

Protože je mezi námi dost lidí, kteří sbírají odpadky i na svých procházkách nebo výletech do okolí, pytle vám ochotně poskytnou na Provozní NM.

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme Radě obce ve složení Marek Štencel, Lenka Tylová, Jana Švábová, Josef Minář a Jan Šváb za poskytnutí finančního daru na činnost Malínského kulturního a osvětového spolku pro rok 2024.

Je pro nás závazkem přinášet kvalitní akce našim spoluobčanům a radosti podílet se jako dobrovolníci na zajištění obecních akcí.

www.malinskykos.cz

Uklidme
Česko

Uklidme
NOVÝ MALÍN

21. září 2024

Sejdeme se v 9:30 hodin
před Provozní NM

Pytle a rukavice zajištěny,
nezapomeňte na pevnou obuv a dobrou náladu!
Občerstvení pro účastníky úklidu

ZAPOJ SE I TY!

partneři

KB
Naolace

GARNIER

SKODA

EKO KOM

DB SCHENKER

Malínské aleje

malinskealeje.cz

Alejoá slavnost

Anketa „Alej roku“ je každoroční soutěž vyhlašovaná organizací Arnika, která má za cíl upozornit na význam a krásu alejí. Soutěž nejen zvýrazňuje estetickou hodnotu alejí, ale také poukazuje na jejich ekologický, historický a kulturní význam. Aleje jsou nedílnou součástí české krajiny již po staletí. Jejich hlavní přínos spočívá v ekologické hodnotě, kdy poskytují domov mnoha druhům rostlin a živočichů, slouží jako přirozené větrolamy a zadržují vodu v krajině. Často však mají i historický a kulturní význam, jako například aleje vedoucí k zámkům, kostelům a památným místům.

Vítězkou ankety 13. ročníku se stala alej ke klášteru a poutnímu místu Hora Matky Boží v Hedči. Naše třešňová alej mezi No-

vým Malínem a Krásným se umístila na 3. příčce v celostátním klání, a současně je nejkrásnější alejí Olomouckého kraje.

V neděli 2. června jsme přijali pozvání na oslavu u příležitosti předání ocenění královně alejí za rok 2023. Procházka po nejkrásnější aleji České republiky začala u barokní brány, postavené zakladatelem kláštera biskupem Tobiasem Janem Beckerem, u které nás uvítal starosta města Králíky Ing. Václav Kubín. Vydali jsme se na asi dvoukilometrovou cestu pod korunami stromů, která končí před branami kláštera a poutního místa, o němž mnozí jeho návštěvníci říkají, že se dotýká nebes.

Průvodcem a výborným vypravěčem nám byl ředitel Městského muzea Králíky Mgr. Michal Kos. Ke klášteru vede křížová cesta tvořená osmi barokními kaplemi. Samotná alej byla vysázena v roce 1705 a nejvýznamnější zastoupení v ní má javor klen, jasan, jeřáb a lípa. O alej pečuje město Králíky a stromy v ní jsou pravidelně udržovány a průběžně dosazovány.

Na pódiu pak proběhlo slavnostní ocenění a vyhlášení nového ročníku ankety

Alej roku 2024. Tato událost se odehrála jako doprovodná akce celostátního festivalu ZUŠ OPEN v Pardubickém kraji, měli jsme tedy tu čest vyslechnout řadu skvělých hudebních vystoupení a také si užít krásné výhledy do okolní krajiny.

Anketa „Alej roku“ je výborným příkladem toho, jak mohou lidé přispět k ochraně přírodního a kulturního dědictví. Oslava vítězů této soutěže je nejen uznáním krásy alejí, ale také výzvou k jejich ochraně a péči a zachování budoucím generacím.

Ing. Petr Kuba

Předseda spolku Malínské aleje, z.s.

Novinky z 3. nejkrásnější aleje Čech a Moravy

V sobotu 13. dubna 2024 jsme dosadili 15 nových sazenic třešňových stromků v aleji mezi Novým Malínem a Krásným. Akce se zúčastnilo 24 dobrovolníků, mimo jiné naši stálí spolupracovníci, ale také teenageři a rodiny s dětmi. Děkujeme všem, kteří přiložili ruku k dílu a také děkujeme našim sponzorům SHM, s.r.o. a Dormer Pramet s.r.o. Zálivku stromů zajistila naše malínská jednotka sboru dobrovolných hasičů. Tradiční sázení stromků v třešňové aleji je nejen skvělou komunitní aktivitou, ale také podporuje ekologickou udržitelnost a obohacuje krajinu.

Krátce před svátkem 1. máje jsme na horizont třešňové aleje umístili lavičku, která si velmi brzy získala velkou oblibu. Je možné si tak užít krásné výhledy na Nový Malín a jeho okolí a oddech při vaší procházce nebo projížďce na kole. Cestu si můžete protáhnout až k přehradě Krásné, kde můžete vyzkoušet vodní nebo sportovní aktivity a využít služeb restaurace.

A jaké akce nás čekají do konce roku v Novém Malíně?

V sobotu 31. srpna plánujeme na poldrech Bramborový den a zakončení letních prázdnin, kdy chceme společně připravovat bramborové speciality a užívat si aktivity pro děti i dospělé

V sobotu 5. října se bude v areálu Sokolovny konat Snídaně v trávě a Jablíčkový den - těšit se můžete nejen na jablečné speciality a mnoho kulinařských výtvarů ke společné snídani, ale také na moštování a tvoření z jablíček pro celou rodinu

V pátek 22. listopadu nás čeká Oříškový podvečer v knihovně – společně ochutnáme oříškové dobrůtky a připraveny budou i kreativní oříškové aktivity.

Těšíme se na vás!

Pavla Kubová

Představujeme vílu Malínku

První letošní komunitní akci určenou především dětem a jejich rodičům, zahájila víla Malínka, která je novou tváříd vzdělávacích environmentálních projektů pod hlavičkou Malínských alejí, z.s. Naučná, ale i zábavná vycházka Novým Malínem a okolím letiště se uskutečnila v sobotu 27. dubna 2024. Děti plnily jednotlivé úkoly, rozšířily si vědomosti o jarní přírodě a nakonec společně s vílou Malínkou našly poklad, který byl odměnou za jejich snahu a výdrž.

Lucie Gieslová

Férová snídaně na Strakáči

Férovou snídaní jsme si v sobotu 11. května 2024 dali hned na dvou místech v Novém Malíně, což je na velikost naší obce opravdová rarita, na kterou můžeme být náležitě pyšní. Jedna ze snídaní se konala na zahradě ZŠ Nový Malín a druhá na kopci Strakáči. Zdotat Strakáč až na vrchol byla trochu dřina, ale ty výhledy na Malín, a hlavně všechny dobroty, to opravdu stálo za to! Ochutnali jsme několik druhů domácích pomazánek, domácí pečivo, slané i sladké koláče, bábovky, řezy, dále bylinkové čaje, fairtrade kávu, domácí limonády a spoustu dalších lahůdek. Mnoho z nás snídalo až do oběda...

A co že to vlastně Férová snídaně je? Koná se vždy na Světový den pro fair trade. Dobrovolníci pořádají na více než stovce míst České republiky piknik na podporu pěstitelů a pěstitelek ve světě.

A my už se těšíme na další ročník této skvělé a smysluplné akce.

Lucie Gieslová

Martináč hrušňový

Největšího evropského motýla Martináče hrušňového zachytila všímavá čtenářka Malínských novin, paní M., na konci května v Mladoňově u fary.

Martináč hrušňový je považován za vzácného motýla, jedná se o druh chráněný, který se vyskytuje hlavně v parcích a zahradách. Rozpětí jeho křídel může dosahovat až 15 cm. Fotografie dle odborníků zachycuje samičku, která hraje důležitou roli v ekosystému tím, že přispívá k opylování.

Pavla Kubová

Malínské stromy

MAGNOLIE

Okrasný strom s tuhými, tmavě zelenými listy a nápadnými květy je obecně známý pod latinským názvem magnolie. Česky se tento strom nazývá šácholan. Dosahuje výšky 20-40 metrů. Roste velmi pomalu a je dlouhověký. Šácholan, který roste v předzahrádce domu č.p. 247 má veliké, světle růžové květy, které zpravidla rozkvétají v měsíci dubnu.

Předkové dnešních magnolií byli současníky dinosaurů. Čeleď šácholanovité se vyvíjela ještě před tím, než se objevily včely. Jejich květy voní po ovoci a jsou přizpůsobené opylování brouky. Jejich semena jsou obalena oranžovým nebo červeným mníškem a po otevření plodů visí na pružných vlákních. Vyhledávají je ptáci a drobní savci, kteří se jimi živí a pomáhají je šířit. Šácholany si ale můžete namnožit také řízkováním.

Magnolie jsou rozšířené v mírném až tropickém pásu Asie a Ameriky. Pěstované byly v okrasných zahradách v Číně. Do Evropy je přivezli misionáři v 17. století. Dnes jsou šácholany a jejich hybridy oblíbenou okrasnou dřevinou vysazovanou do zahrad a parků. Kůra stromu má léčivé účinky, rostlina není jedovatá.

LILIOVNÍK

“Malínský liliovník” roste ve stejné předzahrádce jako magnolie, o které jsme se již zmínili, tedy u domu č. p. 247. Dominantní, vysoký strom tvoří krásnou scenérii, kterou uvidíte ze silnice, pokud přijíždíte od Šumperka ke kostelní věži. Je označený zářivě zelenou cedulí “Vzácný strom”.

Liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*) patří do stejné čeledi, jako magnolie, do čeledi šácholanovitých. Jeho latinský název vznikl spojením řeckých slov leirion (lilie) a dendron (strom). Liliovník tulipánokvětý pochází ze Severní Ameriky. V Evropě je rozšířený od 17. století. Jde o okrasný strom, který dorůstá výšky až 60 m, v našich podmínkách obvykle spíše 20 m. Zajímavostí je tvar jeho květů, který se velmi podobá tulipánu. Květy můžete vidět na rostlinách starších deseti let od května do července. Během vegetačního období má dřevina svěže zelené listy tvarem připomínající lyru, ty se na podzim barví do žluta. Jeho dřevo je měkké a lehké a využívá se k výrobě nábytku a varhan. Na mnohých místech jsou liliovníky chráněné a označené cedulí památný strom, jako například šumperský liliovník nedaleko parku Barborka.

Veronika Solařová

ÚEV Mladoňov

ÚSTAV EKOLOGICKÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ, z. ú.

Během jarních měsíců byl náš kalendář zaplněn výukovými programy, soukromými pobyty, školními výlety a školaми v přírodě. Jeden z nových a zároveň nejpobulárnějších témat byl „Na jedné vlně“, který se zaměřuje na zlepšení klima třídy, spolupráci a upevnění třídních vztahů.

Paralelně jsme se připravovali na největší akci roku, **Den Země**, kterou v našem areálu každoročně v dubnu pořádáme. Ačkoliv jsme v daný den zažili snad všechna roční období, považujeme akci za velmi zdařilou ☺. Oceňujeme všechny kolegy, pomocníky, účastníky a návštěvníky, že nás i přes nepříznivé počasí přijeli podpořit. Děti a jejich rodiče si opět mohli užít přehlídku dravců, povídání myslivce, jízdu na koních či

rychle – náš kolektiv rozšířily dvě nové posily – Pavlína Sopperová a Ondřej Pohajda. Oba budou bezpochyby velkým přínosem pro naše zařízení. Nadále dochází k opětovnému zástupu Dity Kaňkové na post ředitelky, a to z důvodu druhé mateřské dovolené Lucie Pulterové. Tímto kolegyni Děti velice děkují ☺.

V neposlední řadě bychom rádi poděkovali paní Lence Tylové, která byla nedávno bohužel odvolána z pozice místostarostky. Od začátku fungování ÚEV byla paní Tylová jedna z hlavních postav celého chodu, po celé roky zajišťovala účetnictví, a především nám byla spolehlivou oporou a vždy ochotna s čímkoliv pomoci. Moc si jejího přátelského a férového přístupu vážíme a doufáme, že i přes dané odvolání budeme nadále spolupracovat.

Mgr. Lucie Pulterová, ředitelka ÚEV
Mladoňov

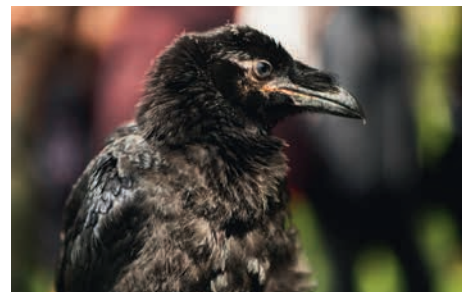
ukázku tradičních řemesel. Také jsme oslovili různé prodejní stánky z našeho okolí. Kromě toho všeho nám letos účast potvrdily i některé složky IZS – záchranář z RZS, kynolog z Horské služby, SAR tým, oční centrum Ottlens a dobrovolní Hasiči z Nového Malína. Tato stanoviště měla velký úspěch a my jim za jejich čas ještě jednou moc děkujeme. Další přídanou hodnotou byla možnost vyzkoušení „zip-lajny“ pod dozorem horolezců z Uničova. Vzhledem k podmínkám jsme kulturní program přesunuli do místního KD (děkujeme obci Nový Malín za poskytnutí prostor). Taneční vystoupení zastal aerobic a streetdance ze ZŠ Nový Malín a také mažoretky KK-Dance Šumperk; o hudební část se postaral sbor Rosička, zpěvák Pavel Špirka a kapela E3T.

V této době už samozřejmě probíhají přípravy na letní měsíce, realizovat budeme 4 pobytové a 2 příměstské tábory, zároveň se u nás vystřídá 6 soukromých pobytů. Některé tábory byly zaplněné během několika minut po spuštění registrace, ale ještě máme volnou kapacitu na English campu. V případě zájmu nás kontaktujte, děti se mají určitě na co těšit.

Léto zakončíme další velkou akcí pro veřejnost – **Pohádkový les**, na který vás srdečně zveme v sobotu 31.8.2024.

Chtěli bychom vyzdvihnout spolupráci s fotografem Michalem Cikrytem, který nám dokumentuje Mladoňov a přilehlé okolí v jednotlivých ročních obdobích.

Dále vás chceme obeznámit s několika personálními změnami, které v ÚEV nastaly. Kolegyně Aneta Jenáčková se rozhodla pro změnu zaměstnání. Kvalitní náhradu jsme našťastí sehnali velmi

LETNÍ TÁBOR V MLADOŇOVĚ

ENGLISH CAMP

LETOPISY NARNIE

11 - 16 LET

30.6 - 6.7.2024

WWW.UEVMLADONOV.CZ/ENGLISH-CAMP

 ÚSTAV EKOLOGICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, s. r. o.

POHÁDKOVÝ LES

v Mladoňově

sobota 31.8.2024

Rodinné centrum Vikýrek

Rodinné centrum Vikýrek v současné době nabízí pravidelný dopolední i odpolední program a to do konce měsíce června 2024 v obou svých hernách – ve Vikýřovicích i na Zámku Třemešek.

V rámci posledního půl roku působení jsme vám kromě pravidelného programu nabídly přednášky, minibesedy, předporodní kurzy, podpůrné skupiny, jarní a letní bazárek.

Nejen pro děti, ale také pro širokou veřejnost jsme uspořádaly akce Zámecký ples, Maškarní rej, Velikonoční odpoledne, Probouzení zvířátek, Zajíčkovou cestu okolo Zámku Třemešek, Čarodějnické veselí, Dětský den, Přivítání prázdnin a další...

V portfoliu našich nabízených služeb nechybí ani naše poradny, které jsou hojně využívané - Logopedická poradna a Homeopatická poradna.

Pokud potřebujete radu či odbornou pomoc, neváhejte se obrátit na naše poradny. Konzultace jsou zdarma. Možnost konzultací i přes email.

Během letních prázdnin pravidelný program i v letošním roce nahradí velmi

žádané příměstské tábory, a to jak pro předškolní děti, tak i děti školou povinné. V letošním roce nabízíme celkem 7 turnusů. Jednotlivé tábory jsou zaměřeny na zajímavá témata. Děti čeká spousta zážitků, tvoření, her, výletů a seznámení s novými kamarády.

Pokud hledáte prostor, kde byste mohli uspořádat narozeninovou oslavu svých dětí s možností vlastního občerstvení, výzdoby a případně i animační program, nabízíme možnost propůjčení našich prostor.

Veškeré informace o naší nabídce, chystaných akcích a aktivitách naleznete na stránkách www.vikyrek.cz. Aktuální dění, důležité informace a fotky zveřejňujeme také na našem facebookovém profilu - Rodinné centrum Vikýrek a Zonerama.cz.

Všem návštěvníkům děkujeme za jejich podporu, lektorkám děkujeme za jejich skvělou spolupráci a budeme se na všechny děti a rodiče těšit po letním prázdninovém volnu při našich dalších akcích, přednáškách a aktivitách, které plánujeme do konce roku 2024.

Všem dětem přejeme pohodově strávené letní prázdniny plné zážitků, zábavy a odpočinku.

Za RC Vikýrek z.s.
Veronika Maitnerová

Hledáte prostor pro narozeninovou oslavu?

Přijďte slavit do Vikýrku!

Nabízíme možnost uspořádání dětské narozeninové oslavy s možností vlastního občerstvení a výzdoby v našich hernách ve Vikýřovicích a na Zámku Třemešek.

Bližší informace a rezervace
 Veronika Maitnerová
 tel: 724 284 588
 email: veronika.maitnerova@centrum.cz

www.facebook.com/revikyrek www.vikyrek.cz

Podporují nás: dellfort, FUTURPOL, Opatovický ústřední úřad, UNO, Evropská unie, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR

Aktivitu projektu "Rodina stále v pohadě" jsou podpořeny v rámci dotačního titulu Rodina

PŘEDPORODNÍ PŘÍPRAVA

Milí nastávající rodiče, chcete se dozvědět něco o těhotenství, budoucím porodu, následné péči o Vaše miminko? RC Vikýrek pro Vás pořádá předporodní přípravu vedenou zkušenou porodní asistentkou.

Předporodní příprava obnáší **4 setkání trvající 2 hodiny**. Tatínčí vítání :)

Společně probereme témata jako jsou porod a vše kolem něj, následnou péči o miminko, kojení, přebalování, koupání, výživu, jak pečovat o sebe samotnou po porodu a mnoho dalších.

Předporodní příprava probíhá v herně RC Vikýrek.

Termín a čas konání setkání přizpůsobujeme Vaším možnostem.

Cena 800 Kč.

Bližší informace a objednání:
 porodní asistentka Iveta Rupřichová
 tel: 723 250 972,
 e-mail: iveta.honzakova@seznam.cz

Vikýrek
 Rodinné centrum Vikýrek - Sportovní 273, Vikýřovice
www.vikyrek.cz / <https://www.facebook.com/revikyrek>

Podporují nás: dellfort, FUTURPOL, Opatovický ústřední úřad, UNO, Evropská unie, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR

Aktivitu projektu "Srdcejší rodiče, šťastní děti" jsou podpořeny v rámci dotačního titulu Rodina

PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY 2024
 RC VIKÝREK, Z.S.

8.7.-12.7. 2024	Let's play	7 - 10 let	Vikýřovice
15.7.-19.7. 2024	Trosečníci na Třemešku	7 - 10 let	Třemešek
22.7.-26.7. 2024	Příšerky	5 - 7 let	Třemešek
29.7.-2.8. 2024	Cesta pravěkem	6 - 9 let	Třemešek
5.8.- 9.8. 2024	Cesta za vítězstvím	7 - 10 let	Vikýřovice
12.8.- 16.8. 2024	Co se děje v lese	5 - 7 let	Vikýřovice
19.8.- 23.8. 2024	Putování vesmírem	6 - 10 let	Třemešek

Cena 2.400 Kč

Rezervace na www.vikyrek.cz od 22. 2. 2024

[facebook.com/rcvikyrek](https://www.facebook.com/rcvikyrek)
[instagram.com/rcvikyrek](https://www.instagram.com/rcvikyrek)

Podporují nás: dellfort, FUTURPOL, Opatovický ústřední úřad, UNO, Evropská unie, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR

Aktivitu projektu "Spokojení rodiče, šťastní děti" jsou podpořeny v rámci dotačního titulu Rodina

Římskokatolická farnost
Nový Malín,

Kostel Narození Panny Marie

Nový Malín 700,
788 03 Nový Malín

rozpis mší svatých
neděle 10:30 hod.
čtvrtek 18:00 hod.

farář

P. Mgr. Otto Sekanina

Jana Žižky 144,

789 61 Bludov

e-mail: fabludov@ado.cz

telefon: 731 626 532

Léto milostivé

V Česku proběhly tři mimořádné od-
dlužovací akce. Lidé se mohli za urči-
tých podmínek zbavit dluhů.

První „Milostivé léto“ neboli „Svatý rok“ proběhl již v roce 1300. Vyhlásil ho papež Bonifác VIII. s odvoláním na „Milostivé léto“, které popisuje Bible v Třetí knize Mojžíšově. Podle Bible, se každý padesátý rok, každá rodina vracela ke svému podílu na majetku, který jí připadl při příchodu do zaslíbené země. O co v průběhu padesáti let přišli jim bylo vráceno.

Svaté roky vyhlášené papežem se netýkaly majetku, ale byly výzvou k duchovní obnově. K znovu získání ztracených duchovních hodnot. V nedávné minulosti vyhlásil papež František mimořádný Svatý rok Milosrdenství v roce 2016. Na příští rok 2025 připadá Svatý rok Naděje. Milostivé léto nás chce pozvat na cestu naděje.

Máme před sebou léto, mám na mysli roční období. Jaké léto si vyhlásíme my? Muže nám být létem naděje. Buďme nadějí pro lidi kolem nás.

P. Otto Sekanina, farář

Kostel Narození Panny Marie – zповědnice.

Náhled do historie malínského kostela dnes ukončíme představením nové zповědnice. I když jde o historii velmi nedávnou, zповědnice se stala výrazným doplňkem kostela. Asi před pěti lety ji navrhli architekti a manželé Míša a Gorazd Balajíkovi, tehdy žijící v Novém Malíně a na výzdobě se výrazně podílela malínská výtvarnice paní Dagmar Koverdinská. V kostele se podařilo velmi zajímavě propojit klasickou výzdobu se současností.

V současné době probíhají v kostele sanační práce a rekonstrukce osvětlení. Po ukončení prací se přijďte podívat, co všechno kostel Narození Panna Marie v Novém Malíně nabízí. Rozhodně to stojí za to!

Víkendovka Camino

Tento školní rok proběhla pro děti 2. stupně základních škol víkendovka zvaná Camino. Tato akce se koná během školního roku a spojuje věřící děti v podobném věku v rámci celého šumperského děkanátu a má tedy i přesah do těch míst, kde je mladých spíše méně, nebo kde je dotýčný v kostele úplně sám. Akce proběhla na faře v Bludově a jejím letošním tématem byl film Pán prstenů – pohádka o tom, jak neškodní malí hobiti ve společenství porazí zlého černokněžníka.

Právě v duchu společenství jsme si užili mnoho zábavy. Děti měly za úkol si v týmu uvařit guláš z ingrediencí, které musely hledat po okolí Bludova. Pohodovou atmosféru náhle zničila tlupa skřetů, kteří unesli jednu z příběhových postav. Zbytek dětí přečkal v bezpečí kostela, kde jsme prožili spolu mši svatou. Poté jsme se vydali hledat pohřešovaného společníka po celém Bludově, abychom ho nakonec našli v pohodlí fary. Tou nejdůležitější částí byla však noční hra, kde se týmy musely proplížit kolem skřetů a zničit černokněžný prsten v Hoře osudu, kterou pro nás představovala bludovská hrobka. Víkendovku jsme symbolicky zakončili v neděli svátkem sv. Jiří, který porazil v boji draka, symbol zla, a kterému je taky bludovský kostel zasvěcen.

I přes nepřízeň počasí věřím, že si každý účastník akce užil a chci poděkovat obzvláště šumperskému týmu animátorů a našemu kaplanovi pro mládež otci Josefu Hovádovi, kteří mi pomohli akci organizovat. Především velké díky patří otci Ottovi Sekaninovi, který nám bludovskou faru propůjčil a staral se o to, aby akce proběhla v pořádku. Doufám, že se setkáme v podobném a vyšším počtu na dalším ročníku a jiných akcích!

Oto Vrana,
zástupce pro mládež
Šumperského děkanátu

Z Malínského kroniky rok 1974

Přepis z kroniky je doslovný, bez jazykových či gramatických úprav, pouze jména jsou zkrácena na iniciály.

SITUACE V OBCI

V průběhu roku 1974 se do obce přestěhovalo 57 osob a odstěhovalo se 72 osob. Narodilo se 41 dětí, z toho 20 chlapců a 21 děvčátek. Tři děti hned po narození zemřely. V průběhu roku zemřelo celkem 29 občanů, takže stav obyvatel k 31. 12. 1974 činil 1769 občanů. Tento stav se oproti roku 1973 snížil o 3 občany. Počet domů činil 458 a 605 bytů.

V průběhu roku byla opět provedena rozsáhlá úprava veřejného prostranství a na veřejném prostranství bylo vysázeno dalších 4 000 růží.

Dne 26. října byla předána občanům do užívání nová smuteční síň, která byla vybudována v akci Z nákladem 490 000 Kč. Novou smuteční síň vyprojektoval

a její výstavbu řídil předseda komise výstavby s. J. V.

V průběhu roku dokončili výstavbu rodinných domků, do kterých se nastěhovali Z. K., H. B., T. P., K. V., N. E., čímž se bytový fond v obci rozšířil o dalších 6 nových bytů.

Celkem na výstavbu rodinných domků bylo občanům poskytnuto 240 000 Kč,

Koncem roku byla provedena asanace bývalého skladu JZD v důsledku výstavby nového pohostinství.

UDÁLOSTI V OBCI

Dne 5. února 1974 zemřel po delší těžké nemoci ve věku 66 let malíř a grafik soudruh F. B. ze Šumperka, který od roku 1968 do konce roku 1971 prováděl čistoepis a grafické práce do obecní kroniky Nového Malína.

PIETNÍ OSLAVY 31. VÝROČÍ VYPÁLENÍ Č. MALÍNA

Dne 14. července 1974 byly v obci uskutečněny pietní oslavy 31. výročí vypálení Českého Malína na Volyni a vyvraždění jeho obyvatel německými fašisty.

V 9,30 hod. odešel průvod od MNV k památníku malínských obětí, kde byly

položeny věnce za KSČ – MNV- JZD a za pozůstalé. Slavnostní projev přednesl poslanec MNV a okres. insp. s. F. K..

Oslavy byly ukončeny státní hmnou a hymnou SSSR. Po státních oslavách se v místním kostele konala panichýda.

Oslav se zúčastnilo cca 400 lidí.

25. VÝROČÍ ZALOŽENÍ PO

U příležitosti 25. výročí založení PO se dne 23. 4. 1974 konala na MNV beseda představitelů obce s vedoucími pracovníky PO při ZDŠ v Novém Malíně. Besedy se zúčastnilo celkem 18 vedoucích pracovníků pionýrských oddílů. Za VO-KSČ byl přítomen předseda VO-KSČ s. M. S., za MNV předseda MNV s. K. K.. Dále byl přítomen ředitel školy s. J. D. a zástupce ředitele s. R. D.

Beseda se konala v příjemném a přátelském ovzduší.

Dne 24. 4. 1974 se v místním kině uskutečnila Pionýrská akademie, na které účinkovali žáci a pionýři ZDŠ, poté byl promítnut film.

Přepsala Bc. Miroslava Krausová

Strážmistr Jan Bílek

narozený 1889

Nastoupil k četnictvu v roce 1913 v Brně. V roce 1918 vzniklé Československo, k němuž náleželo tehdy i Podkarpatsko, bylo rozděleno na čtyři policejní okrsky. Frankštát spadal pod Brno, odkud přišel i Jan Bílek. Nejprve do Šumperku, kde sloužil do roku 1921, po úspěšně vykonané zkoušce na hodnostní škole byl povýšený na strážmistra a odvelen do naší

se služebním kolem (technická zajímavost – držák asi na šavli) kolem roku 1919

ČS Frankštát – odznak z přílby

obce jako velitel čtyřčlenné četnické stanice. Jeho kolegy byli četníci: Eduard Kučera, Leopold Klíma, Rudolf Stoklas a Bohumil Svátek. V následujícím desetiletí se zde vystřídali ještě strážmistři Bohuslav Grulich, Jaroslav Vajdík, Bohumil Buriánek a Eduard Kašpar.

Všichni byli české národnosti v obci, která byla z 92% německá. To proto, že po vzniku republiky mohli být ve státní

správě jen Češi. Četníci ve Frankštátě tenkrát neměli svou vlastní budovu, a tak se úřadovalo tam, kde právě bydlel velitel. Ten zde, po dobu své služby, bydlel se svoji rodinou v podnájmu postupně na pěti místech. Na statku č. 104 (v sousedství pozdějšího zemědělského družstva), pak na čísle 122 (dnešní obchod u kostela), na čísle 374 (poblíž nádraží), pak na rychtě (č.118) a nakonec na čísle 376

1935

(později obchod u Sokolů). Když se stěhoval velitel, stěhovala se celá kancelář i s nábytkem a vybavením.

V roce 1938 museli všichni čeští státní zaměstnanci odejít z pohraničí do vnitrozemí. Také Jan Bílek byl odvelen a dostal se zpět na svou rodnou jižní Moravu, kde byl v roce 1948 převelen do trvalé výslužby.

Uběhlo mnoho desítek let. Jednoho dne v roce 2015 se na obecním úřadě v Novém Malíně, prostřednictvím svých příbuzných, ohlásil syn pana Bílka Miroslav, který se v roce 1920 narodil ve Frankštátě a žil zde do svých 18 let. V roce 1938 maturoval na šumperském gymnáziu. Pak odešel na studia do Prahy.

V jeho 95 letech se mu zastesklo po rodné obci, ve které od roku 1938 už nikdy nebyl, i když se tam celý život chystal. Pracoval jako ministerský úředník a jako inženýr-ekonom. Zastupoval podniky Spofa a Galena, a tak služebně hodně jezdil po celé republice.

Dostala jsem na něj kontakt a domluvili jsme si schůzku v Praze, kde od dob studií žil. Při telefonickém domlouvání podrobností pan Bílek říká: „No, a jak se poznáme?“ „Mám vaši fotku z roku 1930,“ odpovídám. „Ale to je vypadal úplně jinak.“ „No a jak vypadáte teď?“ Odpověděl: „Stařec.“ Nastal den D. Stanice metra Hradčanská byla zahlcena lidmi. Podle domluvy nevycházelo nic. Při výstupu z metra mě zaujala jedna dvojice. Ptám se pána, jestli náhodou není pan Bílek. „Jsem. A jak jste mě poznala?“ odpovídá. „Podle TĚ fotky z roku 30.“

Setkali jsme se bohužel jen dvakrát, ale vždycky si dobře povíдали. On se ptal na lidi, které znal z dřívějšíka, já zase na ty, které on zažil jako pamětník. Během posezení v cukrárně pan Bílek neustále pobízel: „Dejte si ještě něco.“ A pro vše

1930

osobně chodil k pultu a radostně nosil na stůl. A vzpomínal. Třeba na rodinu Jana Harmutka. To byl kolega jeho tatínka, který bydlel ve Frankštátě, ale dělal velitele četníků v Libině. A jeho syn byl zase spolužákem pana Bílka na gymnáziu a jeho nejlepším kamarádem...

Vzpomínal na letní prázdninové pobyty v Rudě u babičky. Na svého bratrance Eduarda Kudeláska, známého virtuóze ve hře na harmoniku a populárního hudebního skladatele. Také na tatínkův velký sen chytit frankštátského zloděje Heinischema, který kradl všechno a nikdy nebyl chycen. Byl to člen Hochhäuselovy lupičské bandy, která ve 30. letech sužovala celé okolí Šumperka a která měla hlavní základnu ve Frankštátě, kde bylo i skladiště kradených věcí. Navíc do celého případu bylo překvapivě zapojeno i několik počestných frankštátských občanů. O tomto případu a úspěšné razii mužů zákona v roce 1935 napsal několik článků historik D. Polách.

Během jednoho z pražských setkání mi pan Miroslav Bílek podává telefon, že jeho paní (91 let) chce se mnou mluvit. Po krátkém rozhovoru mi říká: „A dělejte všechno, co vás baví, na nic se neohlížejte a Hlavně NIC NEODKLÁDEJTE!!!!“

Dagmar Koverdinská

Miroslav Bílek

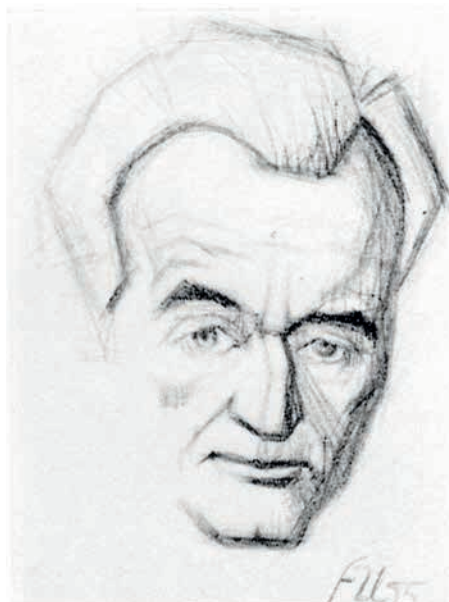
Franz Urban

* 29. 6. 1894, Nový Malín
† 5. 6. 1959, Stockdorf

Manželé Urbanovi koupili v roce 1893 ve Frankštátě dům č. p. 199, který postavil a typicky nazdobil zednický mistr Isidor Korger. Urbanovi měli deset dětí - osm chlapců a dvě dívky. Prvorozený syn se jmenoval Franz, který získal nevšední nadání.

Není pochyb, že ozdobný štít rodného domu malého chlapce umělecky ovlivnil. Školní léta prožil v Mährische Rotwasser (v Červené Vodě) u svého strýce, mlynáře. U něj se také vyučil mlynářem. Poté se vrátil domů a pracoval jako tovaryš v místním mlýně. Po vypuknutí první světové války narukoval k 93. pěšímu pluku a plnil svoji vojenskou povinnost na jižní a východní frontě. Zde měl možnost uplatnit svůj umělecký talent a maloval.

Po válce mu však v malířské kariéře bránily dvě překážky. Ta první byla, že pocházel z prostých poměrů a početná rodina Urbanových neměla peníze na studia. Druhou překážkou bylo, že neměl maturitu. Získat finance mu pomohli jeho přátelé, kteří uspořádali sbírku při kácení máje. Ta otevřela mladému umělci bránu do Prahy, kde se přihlásil k přijímací zkoušce na Akademii umění. Předložené práce při přijímacím řízení přesvědčily porotu o jeho uměleckém nadání a potřebné certifikáty a zkoušky již nebyly třeba. V roce 1919 se z mlynářského tovaryše stal malíř. Mezi lety 1919-1924 byl žákem prof. Augusta Brömse.

Autoportrét F. Urbana

Jeho první lepty zachytily válečné vzpomínky. Série Roční období a O duši mu zajistily stipendium. Studentské práce získaly ocenění v soutěžích a umožnily mu studijní pobyt na drážďanské akademii, v Paříži a v Itálii. Od roku 1925 do r. 1932 byl vedoucí speciální třídy pro grafiky na pražské Akademii výtvarných umění. Založil soukromou uměleckou školu, Sudetoněmecký spolek grafiků a byl členem brněnského spolku umělců Die Scholle. V této době vystavoval a maloval na zakázku včetně výzdoby kostelů a kaplí.

V roce 1932 se na krátko vrátil do Frankštátu. Od roku 1933 do roku 1941 působil v italském Riccione, kde studoval umění mistrů 12. a 13. století. Tvořil litografie, lepty, dřevoryty, krajinomalby, studie

ale i obrázky určené pro místní turisty. V roce 1941 se vrátil do rodné vlasti a učil kreslení na střední škole v Mährische Schönbergu (v Šumperku). V tomto období maloval především portréty. V roce 1944 byl povolán do války jako poručík a italský tlumočnick. Padl do zajetí, kde zažil utrpení, které mu podlomilo zdraví. Po osvobození pobýval v invalidovně ve Stockdofu u Mnichova, kde si v zahradní kůlně zřídil ateliér. V roce 1946 se oženil a s manželkou Irmgard měli syna a dceru.

Po válce převládá v jeho dílu abstrakce. V dílech Obrazy Krista - Muž korunovaný trním, Proč jsi mě opustil?, Ukřižování a dalších se odráží smutek a bolest nad poměry poválečné doby. Z poválečné doby pocházejí perokresby rodné obce a domů odsunutých německých obyvatel, které můžeme najít v knize Frankstadt ein Heimatbuch. V závěru života malovat portréty a pracoval na kresbách určených pro dětskou knihu. Tuto práci již nedokončil.

Franz Urban, německy mluvící malíř a grafik, se narodil ve Frankštátě (v Novém Malíně). Lze ho považovat za svébytného umělce, který se zabýval především grafickou tvorbou a svým dílem stojí mimo hlavní umělecký proud 20. století. Díky jeho perokresbám známe podobu Nového Malína z doby před odsunem sudetských Němců. Díla Franze Urbana najdeme v Národní galerii v Praze a v soukromých sbírkách.

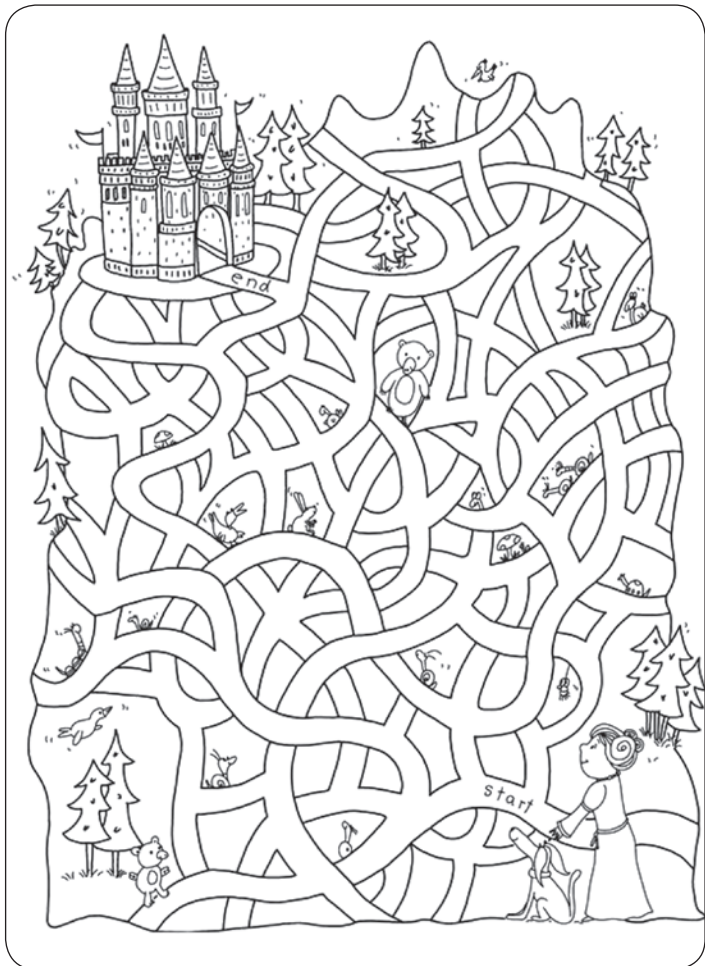
Zdroje: Frankstad ein Heimatbuch, Artplus.cz

Veronika Solařová

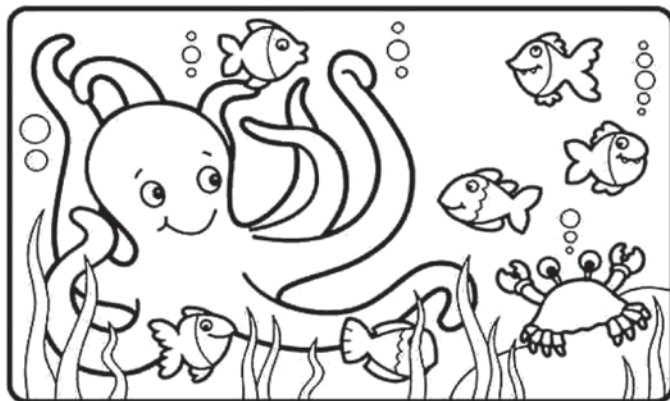
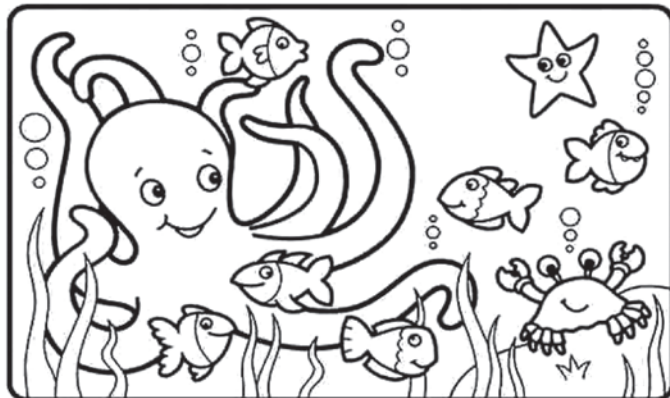
SUDOKU

5	3			7				
6			1	9	5			
	9	8					6	
8				6				3
4			8		3			1
7				2				6
	6					2	8	
			4	1	9			5
				8			7	9

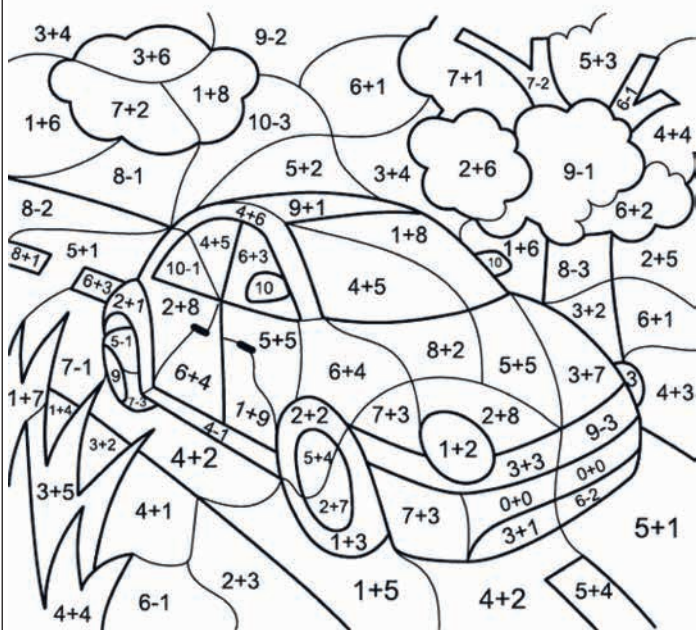
8			7	1	5			4
		5	3		6	7		
3		6	4		8	9		1
	6			5			4	
			8		7			
	5			4			9	
6		9	5		3	4		2
		4	9		2	5		
5			1	6	4			9

Najdi 10 rozdílů

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

JARO

Lepší pojištění pro každého

Tel: 777 004 265

sumperk@jaropojisteni.cz

**NOVĚ
OTEVŘENO**

**Nejlevnější
POVINNÉ RUČENÍ
V ŠUMPERKU**

Langrova 2774/3C

Otevírací doba: po 8:00 - 16:30
úť 8:00 - 16:00

st 8:00 - 16:30
čť 8:00 - 16:00

pá zavřeno
polední přestávka 12:00 - 12:30

AVOKÁDO
CELÝ SVĚT
CUKRLE
CVIKY
ČÁP
MARABU
ČASOVKA
DERIVÁT
DIMENZE
DRÁŽKA
ETUDA
FRANCIUM
HÁJOVNA
HOLÁ
LEBKA
HRUŠTIČKA
INOVACE
INTARZIE
JEHLAN
JESLE
KALINA
KLAPKA

KLIKA
KLOPA
KOCOUR
KOLIE
KRITIKA
KUKAČKA
LILIOVNÍK
LOKET
LVICE
MASKÉR
MLADÝ VLK
MODRÁK
NÁLEVNA
NÁVRAT
NOVÝ
ČLEN
OBSAH
ODPOR
OKRSEK
OLYMPIÁDA
OSPALOST
PENCE

U	P	F	A	K	Č	A	K	U	K	R	Ř	T	A	R	V	Á	N
E	B	R	É	L	I	A	J	L	É	O	T	E	N	U	Ž	Z	T
E	C	A	V	O	N	I	K	K	A	S	A	K	V	O	S	A	Č
A	E	N	R	P	H	A	S	B	O	P	S	O	E	C	K	S	E
H	K	C	E	A	E	A	I	N	E	A	K	L	L	O	E	L	K
U	R	I	Ž	P	M	C	L	E	Ž	L	H	A	Á	K	S	Á	Í
A	D	U	T	E	V	P	I	T	L	O	Á	Á	N	E	R	N	D
N	C	M	Š	I	Ú	Z	Á	V	I	S	T	L	J	D	K	Í	R
E	T	U	K	T	R	V	A	Č	L	T	Ě	H	O	O	O	E	Á
L	Z	Y	K	A	I	K	V	O	I	D	V	M	R	H	V	A	Ž
Č	A	N	T	R	Y	Č	O	K	O	K	S	Ú	B	L	V	N	K
Ý	K	N	E	I	L	O	K	M	V	R	Ý	N	O	I	P	I	A
V	I	D	A	M	L	E	Á	A	N	K	L	V	Ý	D	A	L	M
O	L	Y	M	P	I	Á	D	A	Í	J	E	H	L	A	N	A	Í
N	K	N	R	O	P	D	O	Ě	K	R	C	!	Z	U	L	K	S

PIONÝR
REVOLVER

SKLUZ
ÚPLNOST

ÚSKOK
ZASLÁNÍ

ZLÝ OBR
ŽERVÉ

MALÍN FEST

18. ROČNÍK HUDEBNÍHO FESTIVALU

Sobota 7. září 2024

od 17:00 hod

před Obecním úřadem Nový Malín

vstup zdarma

BG NOVA

bluegrass/Šumperk

DEDUKTIVNÍ USKUPENÍ

rock/Šumperk

DVACET FACEK

hard-rock/Nový Malín

THE PRIMITIVES GROUP

rock-blues/Praha

HAPPY TO MEET

world music-rock/Šumperk

Akce se koná za podpory

opravy
AKUSTICKÝCH
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ
Alois Pospíšil

**HUDEBNINY
NOVÝ MALÍN**

**NA RYCHTĚ
Nový Malín**

Honza Měoch s písňemi Karla Gotta

HODY

V NOVÉM MALÍNĚ

2024

Víkend plný zábavy

6. - 8. ZÁŘÍ

**DIVADĚLKO
S RADOSTÍ**

VLÁČEK

MAŽORETKY

KOLOTOČE

DOBŘÉ JÍDLA A PITÍ

